REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.— Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

(Numĕr de Dumineca 45).

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Tîrgul Inului Nr. 30, etajiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe trei lunĭ 6 corone. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 247.—Anul LXV. Brașov, Sâmbătă-Duminecă 10 (23) Noemvrie. 1902.

Sĕrmanele naționalitățĭ!

Orĭ de câte-orĭ se cértă partidele maghiare între ele ese la lumină și cestiunea naționalităților. Koșuthiștii după-ce se satură a învinui pe cei dela guvern, că se fac slugile Vienei, încep a-i tracta cu ciomagul, acusându-i, că, spre peirea patriei, cocheteză și încheie pacturĭ pe sub mână cu naționalitățile.

Sĕrmanele naționalitățĭ! Când le merge bine patrioților din dietă ele sunt causa de ce nu le merge și mai bine, ér când treburile le merg rĕu și când se simt amenințațĭ din vre-o parte, tot naționalitățile sunt de vină la tótă pacostea lor.

Nu ține vr'un ministru o vorbire mai lungă în cameră, în care se ating interesele Maghiarilor și ale Ungariei, fără sĕ amintéscă și de cestiunea naționalităților, la început orĭ la sfîrșit.

Nu de geaba scrie diarul „Bud. Hirlap“, că „cestiunea naționalităților e o rană fórte durerósă pe corpul națiunei, o astfel de rană, care nu se póte vindeca cu mijlócele obicĭnuite“.

Ministru-președinte Szell crede a pute lecui acéstă rană cu vorbe și cu frase de ale lui și cu aceea că'șĭ apĕră șovinismul față cu suspițiońarile și atacurile kossuthiștilor.

Se află în grea rătĕcire primul ministru, când vorbesce așa ca și cum ar fi învins deja tóte greutățile și acum n'ar avé a se gândi, decât a pune coperișul peste clădirea statului național maghiar, de care viséză. Au mai fost și o sĕ mai vină după el mulțĭ primĭ-miniștri, până ce se va pute vorbi în serios de-un început de lecuire a ranei de pe „corpul națiunei“.

Dér ce mai și vorbim aicĭ de resolvarea cestiunei naționalităților când lui Coloman Szell nicĭ prin gând nu-i trece așa ceva, și când tótă apĕrarea lui față cu oposiția nu e alta, decât o necesitate, ce i-se impune de împrejurările, ce le-a adus cu sine nenorocita politică șovinistă de maghiarisare.

Așa departe au ajuns astădĭ patimile, ațîțate mereu de șovinismul dominant maghiar, încât guvernul și șeful lui nu cuteză a avé în afacerea cu naționalitățile alte părerĭ decât Komjathy și soțĭ, cei ce fac gură mai mare între kossuthiștĭ.

Tóte pĕcatele i-lea adus înainte lui Szell nesăbuitul Komjathy. I-a imputat, că lucră fără program, că în afacerea subvențiunei gimnasiului român din Brașov a cedat, că a numit fișpanĭ, carĭ încheie învoelĭ cu naționalitățile, că nu ține destul sémă de agitațiile Șvabilor din Ungaria de médă-di, că nu supraveghiéză pretinsele uneltirĭ ale institutelor de banĭ române ș. a. ș. a.

De tóte aceste invinuirĭ se silesce a se spăla Szell într'un chip încât e vai și amar de mărturisirile ce le face.

Așa de esemplu fiind vorba de fișpanul din Arad, despre care a dis Komjathy că în vorbirea sa de inaugurare ar fi dat cinstea cuvenită drepturilor naționalităților, Szell în loc de a dice, că bine a făcut décă a vorbit așa, ia în apĕrare șovinismul acestui fișpan dicênd, că n'a vorbit de dreptul naționalităților, ci numai de ideia de stat maghiar, decĭ ar fi vorbit fórte corect.

Décă primul-minstru se pune pe acest teren, atuncĭ nu-i mirare, că se întêmplă ceea ce se întêmplă și se continuă prigonirile, în loc de a se introduce un regim de echitate și de dreptate față cu naționalitățile.

Incă odată dicem, vai și amar de politica unui guvern, care nu cuteză sĕ spună adevĕrul față cu unii agitatorĭ estremĭ și turburătorĭ ai păcei și liniștei dintre popórele țĕrei, ca Komjathy și soțĭ. Cu o astfel de politică nu numai că nu se va pute lecui nicĭ-odată rana nespus de durerósă de pe corpul statului poliglot al Ungariei, dér ea se va învenina tot mai mult și va amenința întreg organismul statului cu înveninare.

De géba sunt tóte! Mulțumirea popórelor, iubirea și alipirea lor nu se câștigă cu ciomagul, cu asuprirĭ, nedreptățirĭ și desprețuirĭ, ci se póte câștiga numai și numai prin încredere și bunăvoință, prin o echitabilă și dréptă ocrotire a drepturilor și a intereselor de viéță ale lor.

Revista politică.

Mare zarvă în *dieta unguréscă*. Stângacii lui Kossuth șî-au pus de gând sĕ facă neîntreruptă gălăgie și sĕ atace guvernul din tóte părțile și în tóte direcțiunile, sĕ-i creeze astfel dile negre, că dóră dóră se va rĕsgândi în cele din urmă, sĕ stórcă concesiunĭ noue de la Curte.

Aprópe de două sĕptĕmânĭ se desbate în dietă asupra proiectului de indemnitate. In desbaterea acésta s'au ilustrat mai ales kossuthiștii, prin discursurĭ chilometrice. Ei vor anume sĕ abuseze de libertatea cuvêntului, sĕ facă risipă de timp, ca sĕ amâne cât mai mult terminul la care se va începe desbaterea asupra budgetului. Și fiind-că la votarea indemnității, ca la orĭ-ce lege, guvernul are nevoie de votul de încredere, e firesc lucru, ca stângacii lui Kossuth sĕ întrebuințeze tóte armele și mijlócele potrivite a nasce neîncredere față de guvern.

*

In situațiunea acésta destul de turbure și nesigură, a luat cuvêntul și ministrul president Szell în ședința de Marțĭ a dietei, ca sĕ rĕspundă celor, carĭ i-au atacat direcția politică și activitatea. Și fiind-că din partea unui deputat kossuthist ministrul president a fost rĕu înhățat și pe tema politicei sale de naționalitate, d-l *Szell* a ținut sĕ facă érășĭ câte-va declarațiunĭ, carĭ privesc *naționalitățile*.

D-l *Szell* spune, că a fost învinuit, că n'are program în politica față cu naționalitățile. Asta-i o învinuire nedréptă, căcĭ el s'a declarat hotărît în privința acésta, când a venit la guvern. El a accentuat totdéuna, că nu este iertat a urma pausă în construirea statului național maghiar (!) Vré sĕ facă odată și pentru tot déuna sfîrșit legendei, că el s'ar abate c'un fir de pĕr măcar de la politica de naționalitate, ce trebue s'o aibă fie-care bărbat de stat maghiar. Nu vré însĕ sĕ prigonéscă pe nimenĭ, cu toțĭ cetățenii tractéză egal (!), fără deosebire de naționalitate și confesiune. S'a vorbit despre afacerea gimnasiului din Brașov.

Afacerea acésta s'a resolvit deja, căcĭ subvențiunea, ce s'a dat mulțĭ anĭ din România acelui gimnasiu, adĭ se dă prin guvernul unguresc și ea nu póte fi confiscată fără de a se atinge dreptul de proprietate. Guvernul a mai fost învinuit — continuă ministrul Szell — că numesce fișpanĭ, carĭ pactéză cu naționalitățile. Nu-i adevĕrat. Fișpanul de la Arad a dis în cuvêntarea sa de inaugurare, că nu va împiedeca desvoltarea economică și culturală a naționalităților. Ce póte fi de dis contra acésta? Chiar Komjathy a pretins, ca guvernul sĕ promoveze progresul economic și cultural al naționalităților. N'a desființat secția naționalităților (de sub Banffy), ci a transpus'o în ministeriul de interne și a contopit'o aicĭ cu secția polițienéscă. Nu-i adevĕrat nicĭ aceea, că el (Szell) ar fi nesimțitor față cu „uneltirile naționaliste“ din Bănat. Consideră și el periculósă mișcarea pangermană și pe cale administrativă a și procedat contra ei în mod aspru. S'a vorbit și despre băncile românescĭ. Are dreptate (??) Komjathy când dice, că e îngrijitóre împrejurarea, că unele

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Cocórelor.

V'a venit de ducă éră
Și-ați pornit'o valurĭ-valurĭ,
Pasĕrĭ dragĭ și fără țéră...
Plânge sórele pe délurĭ
Frunza pe cărărĭ s'adună
Cale bună!

De 'mĭ găsițĭ în vre-o pustie
— Nóptea când pe văĭ se lasă —
Doru-mĭ dus în pribegie,
Spuneți-i sĕ vie acasă,
Că iubita mea și luna
Plâng într'una.

Pe sară.

E 'n amurg și de pe ramurĭ
Cade frunda legănată,
La colibă stă pe prispă
O femeie 'ngândurată,
Lângă ea cu pĕrul galben
O copilă ca o zînă
Schimbă dintr'un hărb în altul
Firicele de țĕrînă.

Dér de-odată 'naltă ochii
Și se miră mititica
Și privind mereu sub streșinĭ:
— „Mamă, unde-i rêndunica?“

Veturio.

Istoria unei mame.

Din Poveștĭ alese, de Andersen

O femeie sta tristă la căpătâiul copilului sĕu, căcĭ era așa de bolnav, încât credea, că va muri. Bietul copil era galben de tot la față și sta cu ochii închișĭ, ér rĕsuflarea îi era așa de grea, încât par-că tot ofta adênc. Mama sta și se uita la el din ce în ce mai îndurerată.

Écă bătu cine-va la ușe: se uită... era un bĕtrân sĕrac, care în loc de îmbrăcăminte se înfășurase într'o pătură de cal. Afară era o érnă strașnică. Tot era acoperit de ghéță și de zăpadă, ér vêntul sufla, sĕ-țĭ ia rĕsuflarea.

Deóre-ce bĕtrânul tremura tare, muma se duse, cât ațipi copilul puțin, de-i aduse o ulcea cu bere, pe care o puse pe sobă, ca sĕ se mai deshețe. Până sĕ-i aducă berea, bĕtrânul se aședase lângă copil și îl legăna. Muma se așĕdă de partea cealaltă a legănului și luă mâna copilului a cărui rĕsuflare se îngreuna din ce în ce mai tare.

— Óre nu s'o îndura Dumnedeu cu mine, sĕ nu mi-l ia?

Dér bĕtrânul, care era chiar Mórtea, nu rĕspunse, ci numai dĕdu din cap. Muma își plecă fruntea și lacrimĭ nenumĕrate îi curseră pe obrajĭ în jos. Ii venea sĕ leșine, căcĭ de trei dile și de trei noptĭ nu închisese ochii. Ațipi puțin, dér nu trecu mult și se sculă înghețată.

— Ce este? întrebă ea uitându-se prin prejur.

Vai! bĕtrânul plecase și luase cu el și copilul... Césornicul cel vechiu din părete, care mergea mai înainte: tic-tac, tic-tac, se opri.

Biata mamă eși din casă, alergând și strigându-șĭ copilul.

Pe marginea drumului, în zăpadă, sta o femeie învesmêntată în negru, care îi dise:

— Am vĕdut Mórtea cum a întrat la tine în casă, și pe urmă a plecat cu copilul tĕu în brațe și repede, mai repede decât vêntul. Și ce a luat ea nu mai dă înapoi.

— Spune-mĭ pe ce cale a apucat? întrebă mama, spune-mĭ, și o ajung eu.

— Sciu drumul, rĕspunse femeia îmbrăcată în negru, dér nu țĭ-l spui, până nu-mĭ vei cânta tóte cântecele cu care ai legănat suferința copilului tĕu. Imĭ plac, deóre-ce le-am audit adesea, căcĭ eu sunt Nóptea. Am vĕdut tóte lacrimile, ce țĭ-au curs din ochĭ pe când cântai copilului.

— Cânt cât vréi, dise mama, dér nu mĕ întârdia, că nu-l mai pot găsi pe urmă.

Nóptea au vrù, și atuncĭ muma își

băncĭ românescĭ desfăşură activitate nu numai pentru scopurile lor speciale, ci şi pentru alte scopurĭ (?) Acésta însĕ nu mi-se póte imputa mie, — ḑise Szell. Institutele acestea nu sunt de aḑĭ de erĭ, ci de dată mai veche. In afacerea confirmării alegerei lui Mangra de episcop la Arad i-s'a imputat, că ar sta sub influenţa lui Sturdza, sĕu a lui Goluchowski. Invinuirea acésta e nedréptă, căcĭ el (Szell) nu permite amestecul nimĕnui. Mangra de altfel nu e confirmat încă. A mai spus apoi d-l Szell, că subscrie până la o literă tot ce a ḑis Apponyi în apelul sĕu către „naţiune“ tot în cestiunea naţionalităţilor.

Atât a vorbit Szell în cestiunea acésta. Cealaltă parte a lungului sĕu discurs, a fost polemică cu deputaţii din stânga, privitóre la afacerea pactului economic cu Austria.

*

Şedinţa de Joi a dietei a fost estra-ordinar de agitată. S'a pus la ordinea ḑilei *afacerea-Nessi*, care scim, că a fost tras la rĕspundere de comanda brigadei de honveḑĭ din Budapesta, pentru-că (el) Nessi în calitate de ofiţer în reservă a agitat şi demonstrat în Cluşiŭ contra imnului „Gott erhalte“. Deputatul Nessi pretindea, că prin acésta i-s'a atacat dreptul de imunitate, comisiunea de imunitate a camerei însĕ a fost de altă părere, şi Nessi în urma acésta a fost estradat.

Kossuthiştii au făcut mare gălăgie şi au atacat violent guvernul şi armata, în deosebĭ pe ministrul Fejervary, căruia i-s'a strigat: „Du-te la casarmă, babă bĕtrână“. — A vorbit şi ministrul de justiţie Plosz, apărênd punctul de vedere al majorităţii din comisiunea de imunitate. Discusiunea s'a continuat şi în şedinţa de erĭ.

Sultanul şi Regele Carol. *„Politische Corespondenz“* publică o notă oficiósă turcéscă în care se spune, că era de prevĕḑut, că întâlnirea de la Rusciuc între regele României şi prinţul Bulgariei, avea sĕ producă la Bosfor óre-care îngrijirĭ. In afară de glorificarea faptelor de la Plevna, Turcii se gândesc, că armata română şi cea bulgară întrec cu mult în organisare, armament, instrucţie şi spirit militar pe tóte celelalte armate ale statelor balcanice.

Se póte totuşĭ afirma, că o asemenea îngrijorare a Turcilor nu va puté sĕ dureze mult timp, în vederea înaltei stime, de care se bucură regele Carol în cercurile guvernamentale turcescĭ, carĭ au o adêncă admiraţiune pentru virtuţile lui de suveran şi de om. Astfel se póte prea bine, ca regele Carol sĕ facă la Constantinopole o visită, care sĕ sigileze amiciţia turco-română, amiciţie ce nu póte sĕ fie prin nimic turburată, deórece nu este între România şi Turcia nicĭ o neînţelegere, — ba încă Românii formézá în Macedonia un element conservator. Décă visita regelui Carol la Constantinopole n'a avut loc până acum, acésta se datoréză unor simple cestiunĭ de etichetă.

Recensĕmêntul din 1900.

— Urmare. —

Unghiul dintre Tisa şi Mureş.

9) Comitatul Aradului.

Arad Hotar: 19·530 j. c. Locuitorĭ: 56·260 (dintre carĭ 2357 militarĭ). Dintre aceştia rom. cat. 29·313, gr. cat. 1245, gr. orientalĭ 11·596, augustanĭ 1771, ev. ref. 6150, unitarĭ 31, istraeliţĭ 6086, alte religiunĭ 68. După limbă Maghiarĭ 38·969, Nemţĭ 5643, Slovacĭ 294, *Românĭ 9556*, Rutenĭ 16, Croaţĭ 34, Sêrbĭ 1430 alte limbĭ 358.

Curticiu Hotar: 21·220, j. c. Locuitorĭ 7642, dintre carĭ rom. catolicĭ 1935, gr. cat 60, greco orientalĭ 5211, augustanĭ 79, ev. ref. 144, istraeliţĭ 191, alte religiunĭ 22. După limbă. *Românĭ* 5126,

Boroşineu. Hotar 18·546 j. c Locuitorĭ 6014, dintre carĭ rom. cat. 1838, gr. cat. 108, gr. or. 3507, augustanĭ 52, ref. 337, unitarĭ 12, israeliţĭ 156, după limbă, *Românĭ 3469.*

Otlaka. Hotar 8629 j c. Locuitorĭ 4260, dintre carĭ r. cat. 514, gr. cat. 12, gr. or. 3114, aug. 549, ref. 36, isr. 35. După limbă, *Românĭ 3059.*

Şiclău. Hotar: 8064 j. c. Locuitorĭ 3357, dintre carĭ r. cat. 120, gr. cat. 4, gr. or. 3135, ref. 52, isr. 40. După limbă, *Românĭ 3124.*

Chereluş. Hotar 7516 Locuitorĭ 2499 dintre carĭ r. cat. 78, gr cat. 2253, gr. or. 117, aug. 10, ref. 19, isr. 22. După limbă, *Românĭ 2368.*

Şepreuş: Hotar: 13·282 j. c. Locuitorĭ 4238, dintre carĭ r. cat. 451, gr. cat. 9 gr. or. 3547, evang. 12. ref. 143, isr. 75. După limbă, *Românĭ 3452.*

Şimand. Hotar 17.151. Locuitorĭ 5020. dintre carĭ r. cat. 1511, gr. cat 536, gr or. 2770, aug 38, ref. 65, isr. 100. După limbă, *Românĭ 3278.*

Szekudvar. Hotar 19.640. Locuitorĭ 5207, dintre carĭ r. cat. 870, gr. cat. 2, gr. or. 4207, ref. 84, isr. 29. După limbă, *Românĭ 4201.*

Pecica-veche. Hotar 22.456 j. c. Locuitorĭ 9000, dintre carĭ r. cat. 2038, gr. cat. 54. gr. or. 6655, aug. 40, ref. 92, isr. 101. După limbă, *Românĭ 6418.*

Covasinţ. Hotar: 6917 j. c. Locuitorĭ 3553, dintre carĭ r. cat. 216, gr. cat. 4, gr. or. 3246. ref. 34, isr. 25. După limbă *Românĭ 3270.*

Şiria. Hotar: 21.829 j. c. Locuitorĭ: 6694. Dintre carĭ r. cat. 2077, gr. cat. 718, gr. or. 3670, aug. 28, ref. 88, isr. 111. După limbă, *Românĭ 4342.*

Afară de acestea, mai sunt următórele comune, carĭ numĕră o populaţie românéscă de peste 2000 locuitorĭ: *Macia, Micălaca, Szabadhely, Apati, Şicula, Somoşchez, Szollo csigerel, Butenĭ, Zarand, Semlac, Agriş, Nadaş, Teuţi, Ternova, Magherad, St. Ana veche*, şi altele multe carĭ au populaţie românéscă de peste 1000 locuitorĭ.

Tot comitatul Aradului are un teritoriu de 1.055,744 j. cat. cu 386,100 locuitorĭ, dintre carĭ r. cat. 109.523, greco-cat. 15.134, greco or. 215.904, aug. 9954, ref. 24.849, jidovĭ 10.085. După limbă, Maghiarĭ 110,823, Nemţĭ 40.148, Slovacĭ 5600, Rutenĭ 208, Croaţĭ 704, Sêrbĭ 1719, *Românĭ 223.806.*

10) Comitatul Cenadului.

Măcău. Hotar 46.709 j. c. Locuitorĭ: 33,722, dintre carĭ r. cat. 13.015, gr. cat. 1506, gr. or. 94, aug. 486, ref. 16.836, isr. 1642. După limbă, Maghiarĭ 33.289, Nemţĭ 231, Slovacĭ 85, Sêrbĭ 21, Rutenĭ 2, *Românĭ 62! — Va sĕ ḑică din 1506 de gr. catolicĭ, aparţinĕtorĭ diecesei de Oradea-mare numai 62 s'au „mărturisit“ Românĭ, ceilalţĭ toţĭ au fost trecuţĭ în rubrica Maghiarilor.*

Battonya. Hotar: 26.986 j. c. Locuitorĭ 12.872, dintre carĭ r. cat. 6.985, gr. cat. 79, gr. or. 4460, aug. 114. ref. 963, unitarĭ 6, isr. 256 După limbă, Maghiarĭ 8.144, Nemţĭ 53, Slovacĭ 216, Rutenĭ 1, Sêrbĭ 2602, *Românĭ 1774.*

Cenadul unguresc. Hotar 8923 j. c. Locuitorĭ: 3025, dintre carĭ r. cat. 325, gr. cat. 17, gr. or. 2452, ref. 207, isr. 24. După limbă, Maghiarĭ 528, Nemţĭ 40, Sêrbĭ 668, *Românĭ 1788.*

Nădlac. Hotar: 24.618 j. c. Locuitorĭ 13 631, dintre carĭ r. cat. 1089, gr. cat. 1117, gr. or. 3771, aug. 7197 ref. 169, isr. 249 După limbă, Maghiarĭ 1395, Nemţĭ 122, Slovacĭ 7424, Rutenĭ 52, Sêrbĭ 242, *Românĭ 4358.*

Şeitin. Hotar: 11.616 j. c. Locuitorĭ: 4696, dintre carĭ r. cat. 141, gr. cat. 951, gr. or. 3324, aug. 133, ref. 31, isr. 47. După limbă. Maghiarĭ 234, Nemţĭ 59, Slovacĭ 138, *Românĭ 4246.*

Intreg comitatul Cenadului are un teritoriu de 297.950 j. c. cu 140.007 locuitorĭ, dintre cari r. cat. 71.610, gr. cat. 4560, gr. or. 16.567, august. 18.384, ref. 25.234, jidovĭ 3254. După limbă, Maghiarĭ 103.242 Nemţĭ 1182, Slovacĭ 17.274, Rutenĭ 62, Sêrbĭ 3981, *Românĭ 13.982.*

11) Comitatul Caraş Severinului.

Caransebeş. Hotar 9214 j. c. Locuitorĭ 6497, dintre carĭ r. cat. 2370, gr. cat. 71, gr. or. 3400, aug. 100, ref. 174 isr. 340. După limbă Maghiarĭ 875, Nemţĭ 2028, Slovacĭ 18, Sêrbĭ 106, *Românĭ 3305.*

Lugoşiŭ. Hotar: 11.893 j. c. Locuitorĭ 16.126, dintre carĭ r. cat. 7439, gr. cat. 1054, gr. or. 4761, aug. 437, ref. 789, unitarĭ 16. isr. 1622. După limbă, Maghiarĭ 3932, Nemţi 6241, Slovacĭ 77, Sêrbĭ 153, *Românĭ 5564.*

Bozovicĭ. Hotar: 26.939 j. c. Locuitorĭ 3974 dintre carĭ r. cat. 318, gr. cat. 3, gr. or. 3598, isr. 24. După limbă Maghiarĭ 69, Nemţĭ 265, Sêrbĭ 12, *Românĭ 3557.*

Ciclova română. Hotar: 6702 j. c. Locuitorĭ 3149, dintre carĭ r. cat. 3, gr. or. 3146, isr. nicĭ unul. După limbă, Maghiarĭ nicĭ unul, Nemţĭ 3, Sêrbĭ 1, *Români 3145.*

Tirnova. Hotar: 7655 j. c. Locuitorĭ 3269, dintre carĭ r. cat. 6, gr. cat. 1069, gr. or. 2173, isr. 14. După limbă, Maghiarĭ 6, Nemţĭ 21, *Românĭ 3181.*

Korniareva. Hotar: 33.185 j. c. Locuitorĭ: 4440. dintre carĭ r. cat. 15, gr. cat. 2, gr. or. 4461, isr. 8 După limbă, Maghiarĭ 31, Nemţĭ 5, *Românĭ 4456.*

Afară de acestea mai sunt comune cu populaţie românéscă de peste 2000 locuitorĭ următórele: *Dognece, Furlug, Raffna, Bocşa română. Dalboşeţ, Lăpuşnic, Rudaria, Iladia, Najdoş, Sicheviţa, Moldova nouă. Ciclovabanya, Colnic, Zorlenţul mare, Mehadica, Orminiş, Teregova.*

Intreg comitatul are teritoriu de 1.917.057 j. c. cu 443.001 locuitorĭ, dintre carĭ 84.784 r. cat., 18.262 gr. cat., 325.613 gr. or., 2043 aug. 7792 ref., 59 unitarĭ, 4375 israeliţĭ. După limbă, Maghiarĭ 21439 Nemţĭ 55.256, Slovacĭ 3831, Rutenĭ 803, Croaţĭ 279, Sêrbĭ 13.138, *Românĭ 328.371*

12) Comitatul Timişului.

Timişóra. Hotar: 6.358. Locuitorĭ 53.033, dintre carĭ r. cat. 37.080, gr. cat. 552, gr. or. 6129, aug. 1186, ref. 2064, isr. 5916. După limbă, Maghiarĭ 18624, Nemţĭ 27.051, Slovacĭ 280, Rutenĭ 11, Croaţĭ 121, Sêrbĭ 1973, *Românĭ 4014.*

Vĕrşeţ. Hotar: 34191. Locuitorĭ 25.199 dintre carĭ r. cat. 14.838, gr. cat. 104, gr. or. 8862, aug. 261. ref. 245, isr. 878. După limbă, Maghiarĭ 2635, Nemţĭ 13 387, Slovacĭ 103, Sêrbĭ 8112, *Românĭ 753.*

Biserica albă. Hotar: 6743. Locuitorĭ 10.849, dintre carĭ r. cat. 7148, gr. cat. 50, gr. or. 2.154, aug. 515, ref. 359, isr. 243. După limbă, Maghiarĭ 1571, Nemţĭ 6245, Slovacĭ 243, Sêrbĭ 1620, *Românĭ 869.*

Jebeliu. Hotar: 13,801 j. c. Locuitorĭ 3993, dintre carĭ r. cat. 775, gr. cat. 243, gr. or. 2873, aug 39, ref. 22, isr. 41. După limbă, Maghiarĭ 565, Nemţĭ 303, Slovacĭ 6, Sêrbĭ 19, *Românĭ 3088.*

Temesmiklos. Hotar: 10092 j. c. Locuitorĭ: 3462, dintre carĭ r. cat. 59, gr. or. 3375, isr. 4. După limbă, Maghiarĭ 11, Nemţĭ 54, Sêrbĭ 30, *Românĭ 3355.*

Lipova. Hotar: 15.808 j. c. Locuitorĭ 7427, dintre carĭ r. cat. 3 575, gr. cat. 27, gr. or. 3253, aug. 50, ref. 130, isr. 381. După limbă, Maghiarĭ 1662, Nemţĭ 2464, Sêrbĭ 40, *Românĭ 3191.*

Afară de acestea mai sunt următórele comune cu populaţie românéscă de peste 2000 suflete: *Săcaşul unguresc, Racoviţa, Gilad, Şipet, Gerebenţ, Mehala, Deliblat, Chesinţ, Belinţ, Szekesut, Cuşteiŭ, Varadia.*

Comitatul Timişului are în total un teritoriu de 1.291.048 j. c., cu o populaţie de 476.242, dintre carĭ r. cat. 209,690, gr. cat. 12.360, gr. or. 223.247, aug. 11.993, ref. 8.712, unitarĭ 11, jidovĭ 9745. După limbă, Maghiarĭ 58153, Nemţĭ 171.087, Slovacĭ 2977. Sêrbĭ 64.902, *Românĭ 167.523.*

13) Comitatul Torontalului.

Panciova. Hotar: 19577. Locuitorĭ 19044, dintre carĭ rom. cat. 7429, gr. cat. 34, gr. or. 8173, aug. 1720, ref. 871, isr. 751. După limbă, Maghiarĭ 2924 Nemţĭ: 7434, Slovacĭ 184, Sêrbĭ 7874, *Românĭ: 382.*

Chichinda-mare. Hotar: 49780, Locuitorĭ 24,843, dintre carĭ r. cat. 9.664, gr. cat. 35, gr. or. 13.808, isr. 777. După limbă, Maghiarĭ 4364 Nemţĭ 6442, Slovacĭ 75, Sêrbĭ 13114, *Românĭ: 600.*

Becĭcherecul mare. Hotar: 33.689 j. c. Locuitorĭ: 26 408, dintre carĭ r. cat. 15.421, gr cat. 55, gr or. 8425, isr. 1335. După limbă, Maghiarĭ 9288, Nemţĭ 8055, Slovacĭ 423, Sêrbĭ 8.091, *Românĭ 281.*

Romanpetre. Hotar: 13.059 j. c. Locuitorĭ: 6031, dintre carĭ r. cat. 165, gr. or. 5769. isr. 5. După limbă, Maghiarĭ 60, Nemţĭ 117, *Românĭ* 5677.

Végszentmihály, Hotar: 10.159 j. c. Locuitorĭ 3950, dintre carĭ gr. orientalĭ 3870, isr. 11. După limbă. *Românĭ 3825.*

---

frânse mânile, cântă, plânse. Cântă multe cântece, dér şi vĕrsă lacrime multe.

In sfîrşit Nóptea ḑise: „apucă la drépta prin pădurea cea mare de braḑĭ; pe acolo s'a dus bĕtrânul cu copilul tĕu“.

In fundul pădurii căile se încrucişau: muma nu scia pe care sĕ apuce. Vĕḑù alăturĭ un tufiş de mărăcinĭ fără frunḑe şi fără florĭ şi cu crăcile înfăşate în ghéţă, aşa era de ger.

— N'ai vĕḑut trecênd pe aci Mórtea cu copilul meu? întrebă muma pe tufiş.

— Ba da, rĕspunse el, dér nu-ţĭ spui încotro a luat'o până nu mĕ vei încălḑi pe inimă, că m'a amorţit frigul, de mor.

Muma strînse cu putere la sîn tufişul de mărăcinĭ ca sĕ-l însufleţéscă, şi spinii lui îi sfâşiară carnea; sângele îi curse în picăturĭ marĭ. Dér tufişul de mărăcinĭ se umplù de foi verḑĭ şi frumóse, ba îi crescură şi florĭ în mijlocul nopţii friguróse de érnă, căcĭ e puternică căldura, care ese din inima mumelor întristate.

Tufişul de mărăcinĭ îi arătă calea.

Ajunse pe marginea unui lac mare, pe care nu se afla nicĭ luntre, nicĭ nimic. Ghéţa de pe lac nu o puté ţine, căcĭ nu era destul de grósă, şi apa îi era adêncă de n'o putea trece cu piciorul, şi cu tóte acestea trebuia sĕ o tréçă ca sĕ-şĭ găséscă copilul. Se culcà pe pămênt spre a sórbe tótă apa din lac, dér lucrul acesta nu era cu putinţă, cu tóte că biata mamă credea, că se va întêmpla vre-o minune ca sĕ o ajute.

— Nu te mai osteni de géba, îi ḑise Lacul, ci hai mai bine sĕ facem o învoélă amêndoi. Mie îmĭ plac mult mărgăritarele, şi n'am vĕḑut de când sunt mărgăritare mai strălucitóre decât ochii tĕi. Décă mi-i dai mie, cu lacrimĭ cu tot, te duc până la locul unde stă Mórtea şi unde-şĭ ţine copacii şi florile, căcĭ în florĭ şi în copacĭ schimbă ea vieţele ómenilor.

— Ce n'aşĭ da numai sĕ ajung până la copilaşul meu! rĕspunse muma; şi plânse din nou aşa de tare, încât în cele din urmă ochii îi căḑură în valurĭ, unde fură schimbaţĭ în mărgăritare preţióse.

Lacul o ridicà ca şi cum ar fi stat într'un légăn şi o puse jos pe malul de dincolo. Acolo dĕdù de-o locuinţă ciudată şi mare, de ţiné sute şi sute de pogóne. Nu sciai ce era: munte cu pădurĭ şi cu peşterĭ, orĭ o grămadă de pietre şi de cherestea. Dér biata mumă nu putù vedé nimic, de óre-ce îşĭ lăsase ochii în lac ca sĕ-l tréçă.

— Unde sĕ găsesc eu Mórtea, care mi-a luat copilul? ḑise ea.

— Stăpânu-meu nu s'a întors încă, rĕspunse o bĕtrână, care săpa la pămênt păḑind cu ochii locul cel mare. Dér cum ai ajuns până aicĭ? Cine te-a ajutat?

— Dumneḑeu mi-a ajutat, că e mare şi milos; fie-ţĭ şi dumitale milă şi arată-mĭ copilaşul!

— Nu sciu, care e, şi nicĭ tu nu veḑĭ cu ochii. Multe florĭ şi copacĭ s'au uscat as-nópte şi Mórtea o sĕ vie acum sé îi scótă. Află, că tóte fiinţele omenescĭ au, după-cum au fost de sdravene orĭ de slabe, copacul orĭ flórea lor de viéţă. Sunt plante ca şi cele-lalte, dér au şi inimă care bate. Caută şi tu, décă poţĭ cunósce inima copilului tĕu; dér ce-mĭ dai, ca sĕ-ţĭ spui ce trebue sĕ mai facĭ pe urmă?

— Nu mai am nimic, ḑise muma nemângăiată, dér décă vréi, mĕ duc pentru tine până la capĕtul lumei.

— Nu-mĭ trebue; mai bine dă-mĭ pĕrul tĕu cel lung şi negru sĕ mĕ gătesc eu cu el, şi îţĭ dau în loc pe al meu; e alb el, dér tot mai bine alb, decât de loc.

— Numai atât îţĭ trebue? ḑise muma, ia'l, ia'l mai iute.

Şi îşĭ schimbà pĕrul ei frumos cu pĕrul alb al bĕtrânei.

Apoi întrară amêndouĕ în grădina cea mare a Morţii. Acolo copacii şi florile cresceau amestecaţĭ. Vedeai zambile fragete sub clopote de sticlă, şi alăturĭ vedeai florea sórelui zdravănă si mare Erau până şi plante ce cresc prin apă, unele vesele, cu insecte strălucitóre pe lângă ele, altele slăbănóge şi întunecate, sugrumate şi róse de şerpĭ. Mai erau palmierĭ mândri, stejarĭ şi castanĭ, şi la

Ozora. Hotar 16.396. Locuitorî 5627 dintre carî r. cat. 161, gr. or. 5338, isr. 36. După limbă *Românî 5284.*

Toracul mare. Hotar: 9099. Locuitorî 3549, dintre carî r. cat. 217, gr. or. 3289, isr. 14. După limbă, Maghiarî 117, Nemțî 146, *Românî 3193.*

S. Micleușul sêrbesc. Hotar: 17.690. Locuitorî 10.720, dintre carî r. cat. 4599, gr. cat. 924, gr. or. 4495, isr. 450. După limbă, Maghiarî 1893, Nemțî 3412, Sêrbî 1219, *Românî 4115.*

Vâlcanî. Hotar: 23·527 j. c. Locuitorî 4829, dintre carî r. cat. 1205, gr. cat. 33, gr. or. 3149 isr. 79. După limbă Maghiarî 1532, Nemțî 135, Sêrbî 50, *Românî 3105.*

Révaujfalu. Hotar: 18·492 j. c. Locuitorî 7242, dintre carî r. cat. 187, gr. or. 6748, isr. 16. După limbă Maghiarî 64, Nemțî 182, Sêrbî 10 0, *Românî 5920.*

Egres. Hotar: 10·019 j. c. Locuitorî 3589, dintre carî r. cat. 321, gr. cat. 306, gr. or. 2929, isr. 18. După limbă Maghiarî 50, Nemțî 289, *Românî 3140.*

Comlăușul mare Hotar 8073 j. c. Locuitorî 4959, dintre carî r. cat. 1421, gr. cat. 370, gr. or. 3103, isr. 43. După limbă Maghiarî 108, Nemțî 1622, *Românî 3015.*

Afară de acestea mai sunt numérose comune cu populația românéscă de peste 2000 suflete.

Intreg comitatul Torontalului are un teritoriu de 1.745.676 j c. cu o populație de 609.362 suflete, dintre carî rom. cat. 284.804, gr. cat. 3715, gr.-orientalî 277.558, augustanî 22.524, ref. 12.195, isr. 6750. După limbă, Maghiarî 114.760, Nemțî 184016, Croațî 4096, Sêrbî 191.857, *Românî 88.044*

In numêrul viitor de Duminecă vom continua cu Transilvania și anume începênd cu comitatul Albei de jos.

Delaletea.

SCIRILE DILEI.

— 9 (22) Noemvrie.

Donațiune. Din *Comăna-inferioră* ni-se scrie: Onorată Redacțiune! Subscrisul prin acésta în numele curatoratului bisericesc gr. cat. din parochia Comăna-inferioră, esprim cea mai fierbinte mulțămită publică Mult Stimatului Domn *Georgiu Pop Grideanul*, proprietar în Comăna-inferioră, care fiind bolnav, însě cu mintea întrégă și sănătósă a donat bisericei nóstre fondul intern cu tóte clădirile laterale și realitățile sale imobile ca proprietate, cu condițiune, ca acele realitățî sě le folosésca soția sa până când träesce. Donațiunea amintită a fost aprobată din partea Prea Veneratului Consistor metropolitan din Blașiŭ în ședința sa consistorială din 25 Octomvrie 1902 sub Nr. 6275. — Cu deosebită stimă: Iosif *Pop*, paroch gr. cat.

Instalarea noului metropolit al Bucovinei Dr. *Vladimir de Repta* se va face mâne, Dumínecă, în Cernăuțî. S'au făcut marî pregătirî, pentru-ca festivitățiî sě i-se dea cea mai mare strălucire. Noul metropolit a fost dilele trecute în Viena, unde a depus jurămêntul în mânile Majestățiî Sale. De la Viena, a plecat spre Bucovina, unde a sosit pe la mijlocul sěptěmâneî. Pretutindenî, pe unde a trecut i-s'a făcut strălucită primire. Primirea ce i s'a făcut în Cernăuțî, a fost splendidă. O mare mulțime de lume se afla la gară: representațiĭ clerului, oficiile publice, mirenî și inteligență de tóte confesiunile. L'a bineventat președintele țěrii br. Bourguignon în numele guvernului și oficiilor de stat, apoi prof. Eus. Popovicî în numele consistorului și a întregului cler din archidiecesă, și alțî mulțî conducětorî ai deputațiunilor. — După darea rěspunsurilor, metropolitul eși din gară și se formà un imposant cortegiu, care conduse pe metropolit la biserica catedrală. Aicî se făcù serviciu divin și se ținù o cuvêntare festivă și în urmă o cuvêntare rostită de însuși metropolitul. Cu acésta s'a sfîrșit solemnitatea. Instalarea, cum am dis, se va face mâne în 23 Noemvrie n.

Asociațiunea pentru sprijinirea învěțăceilor și sodalilor românî meseriașî din loc va celebra în memoria fericitului donator *Mihail Stroescu* un parastas în biserica română din cetatea Brașovului Dumínecă în 10 (23) Noemvrie a. c. la 10 óre a m., ér la 2 óre p. m. va împărți ucenicilor lipsițî haine în localul Asociațiunei, strada Orfanilor Nr. 4, la carî acte comitetul Asociațiunei își ia voie a invita onoratul public sě participe.

Rutenii din Careii-marî, în numěr de 1100 de suflete, dintre carî însě numai 7 inșî sunt trecuțî ca Rutenî în recensěmêntul din anul 1900, fac mare gălăgie în timpul din urmă. Ei au alarmat guvernul prin petițiĭ desperate, și opinia publică prin o broșură scósă acuma de sub tipar cerênd sě fie scoșî de sub jurisdicțiunea episcopiei din Oradea, de unde trimițêndu-li-se preoțî românî, sunt amenințațî cu „românisarea“. Foile maghiare au sărit în apěrarea lor, cerênd și ele de la guvern sě fie trecuțî acei Rutenî la diecesa Muncaciului, unde li-se păstrézǎ mai bine ființa lor maghiară. Diaristul maghiar Bartha susține într'un articol publicat în „Magyarorszag“, că aceia nu sunt Rutenî maghiarisațî, ci sunt veritabilî maghiarî, carî din păgânî, ce erau, au fost convertițî la timpul sěu de către călugarî din Bizant. — Cât de ciudate sunt ródele șovinismului! Noi ne plângem cu drept cuvênt, că în părțile acelea ne desnaționalisám, ér șoviniștii se sperie de pericolul, cu care am amenința noi, de a „românisa“ pe Maghiarî!..

Cărțile streine în școlele particulare din România. Ministerul român al cultelor a adresat direcțiunilor școlelor particulare din România următórea notă: „Cu tóte că vi-s'a atras adese-orî atențiunea că, potrivit art. 56 din regulamentul școlelor private, sě nu se mai întrebuințeze din cărțile streine de cât cele autorisate de minister, totușî abusul nu s'a curmat cu desěvîrșire, așa încât nu o singură dată s'a constatat călcarea mențiunatului articol din regulament. Subscrisul, vě pune din nou în vedere disposițiunea art. 56, învitându-vě a vě conforma, sub pedépsa dărei de judecată și a închiderei școlelor. Tot odată vi-se reamintesce și decisiunea din 28 Maiŭ 1898, prin care se dispune, că: „este obligator pentru orî-ce școlă privată, care are ca școlarî fii de cetățenî românî, ca pentru aceștia sě întrebuințeze cărțî de lectură română“.

Decorat. Din *Viena* primim scirea, că d-l preot militar Aurel *Florian* a fost decorat din partea Majestățiî Sale cu *crucea cu corona de aur pentru merite.*

Pentru masa studenților românî din Brașov au întrat: de la *„Fortuna“* institut de credit în Rodna-vechiă **20 cor.**, de la d-l *Dr. Silviu cavaler de Pușcariu* consul în Tiflis, **20 cor.**, și $^1/_2$ din venitul curat al *producțiunii teatrale* aranjate de tinerii românî din Scheiu în 3 Nov. v. a. c. în Brașov **cor. 83.14.** Priméscă marinimoșii binefăcětorî cele mai cordiale mulțămite. — *Direcțiunea școlelor medii gr. or. române.*

Petrecerea cu dans aranjată de comitetul reuniunei femeilor române din Brașov, Mercurea trecută, în sala de concerte, în favorul internatului-orfelinat, nu și-a putut atinge de astă-dată scopul, din causa prea slabei cercetărî. Acésta e nu numai regretabil, dér chiar surprindětor. Nu voim a cerceta, carî pot fi causele, că au absentat așa de mulțî din societatea nóstră. Póte că nu vom greși, décă vom admite, că pentru o serată dansantă a fost ales acum un timp nu tocmai potrivit, căcî este încă departe carnevalul. In genere petrecerile cu dans au perdut mult din puterea de atracțiune, ce o aveau odinióră. Adevěrat, că aranjamentul a îngrijit și pentru óre-care variațiune prin instalarea în colțurile sălei de patru chioscurî și o poștă, ce formau bazarul, unde tinere și amabile domnișóre vindeau florî și serveau cu șampanie, vin, cafea négră, țigărî, dădeau de noroc și desfăceau cărțî ilustrate postale. Pěcat numai, că gentilele vêndětóre aveau fórte puținî mușterii. Firesce, că așa fiind, venitul abia va fi putut acoperi cheltuelile.

Hermann Schroff, fostul redactor al diarului „Kr. Ztg.“, a fost adus erî de la T.-Mureșului, unde se află în prevenție la Brașov, unde s'a judecat procesul de calomnie, ce i-l'a intentat Jacob L. *Adler* pentru articolul „Geșefturile de bancă ale unui defraudant“, publicat în numěrul dela 6 Decemvrie 1901. — Hermann Schroff a fost achitat. Adler a anunțat apel.

„Stéua Română.“ Joi, sěptěmâna trecută, acéstă societate a avut adunarea generală a acționarilor sěi, care a primit socotelile consiliului de administrație și l'a descărcat de gestiunea sa pe anul trecut. S'a constatat un beneficiu de *1,778,837 lei 46 banî.* Cu acéstă ocasie administratorii au arătat acționarilor desvoltarea, ce a dat vêndărei petrolului lampant în Anglia și Germania prin închirierea unor deposite chiar pe piețele de desfacere ceea ce va contribui fórte mult la progresarea exploatărei. Asemenea a mai dat explicațiĭ asupra contului curent, ce are cu Banca Ungară și care adĭ se află redus la cifra de 9,000,000. După îndeplinirea și celorlalte datorințe ale adunărei generale, membrii eșițî la sorțî, precum și vechii censorî au fost realeșî.

Bucurie familiară în dinastia italiană. După cum se scrie din Roma, regina Elena a Italiei a dat nascere unei fete. Acésta este a doua nascere a reginei. La prima nascere a avut de asemenea o fată, pe care au botezat'o pe numele Iolanda. Poporul italian, care ține fórte mult la casa regală, se legăna în speranța, că de astă-dată regina va da nascere unui băiat. Speranța acésta însě nu s'a împlinit. Regele Victor Emanuel s'a dus în persónă la ministrul-președinte Zanardelli, sě-i comunice vestea îmbucurătóre și orașul Roma s'a împodobit numai decât cu mii de steagurî.

Teatru de diletanțî în Brașov. In séra de 3 (16) Noemvrie tinerimea română din Brașov (Scheiu) a dat în sala de concerte (Reduta) de aicî o representație teatrală. S'a dat drama poporală a lui Raupach „Der Müller und sein Kind“ tradusă și localisată pe românesce sub titlul *„Sâmbata morților“* de d-l T. *Păcățianu.*— Deși subiectul a fost jalnic, totușî publicul nostru a urmărit jocul diletanților cu rîsete. Causa acestei aparițiĭ am esplicat'o în foiletonul de Lunî, unde am arătat nepotrivirea superstițiunilor germane cu modul de cugetare a poporului nostru. Pe lângă cele spuse acolo, am mai puté adăuga, că publicul nostru n'a fost deprins până acum a vedé de la diletanțî drame, ci numai comedii și farse, carî satisfăceau gustul de a rîde și face haz, căcî dór pentru acea mergeau la teatru, sě rîdă, nu se plângă. Rolurile le-au interpretat: d-șóra *E. Rěșnoveanu*, d-na P. *Bobancu*, d-na M. *Mercheșianu*, d-șóra R. *Tampa* și domnii: G. *Mercheșianu*, E. *Bobancu*, D. *Badea*, Alexe *Benigal*, N. *Ardeleanu*, N. *Scurtu* și G. *Ardeleanu*, carî și-au dat multă silință de a satisface sarcinei nu tocmai ușóre, ce au luat'o asupra lor. — După representație a urmat dans, la care au participat fórte mulțî până în zorî de di.

La curtea cu jurațî din Clușiŭ s'a judecat trei dile de-arêndul procesul lui Lengyel Adam, Lengyel Gustav și Berki Miklós, acusațî de ucidere și jaf. Acești treî individî au pětruns adecă nóptea în casa lui Niculae Pop din Silvașul de Câmpie, și l'au omorît și jefuit. Apărătorii acusaților au fost advocațiĭ Aurel Varadi, Ios. Vegh și Casiu Maniu. Lengyel Adam a fost condamnat la 15 anî, Lengyel Gusztáv la 12 anî și Berki Miklos la 3 anî temniță.

Furtuna pe Marea Négră. Furtuna ce a bântuit dilele trecute pe Marea Négră

---

umbra lor își amestecau mirosurile pătrunjelul și maghiranul. Fie-care copac și fie-care flóre avea câte un nume, nume de om, care träia prin felurite țěrî din lume. Mai mulțî copacî marî erau sădițî în hârdaie așa de micî pentru ei, de gândeai că or sě crape. Mai încolo o floricică fără nicî o însemnătate crescea în pămênt gras, pe un pat móle de mușchiŭ, mângăiată și alintată. Dér muma căuta printre plantele cele mai smerite; simțî bătându-i în mânî inimile ómenilor și printre mii de inimî o cunoscù pe a copilului ei.

— El e! dise ea îmbrățișând o plantă mică albastră, care căduse lungită pe pămênt.

— Nu te atinge de flóre, îi dise bětrâna. Dér stai aicî și când o veni bětrânul, nu-l lăsa sě scótă planta, amenință-l, că de o scóte-o, le scoțî și tu pe tóte celelalte. Atuncî o sě-i fie frică, căcî rěspunde de ele înaintea lui Dumnedeu fără de voia căruia nu pot fi smulse, fie cât de slăbănóge.

De-odată se rěspândi imprejur o suflare rece, care insciință pe femeie, că venise bětrânul.

— Cum ai venit până aci? De unde ai aflat drumul? Cum ai putut alerga mai iute de cât mine?

— Sunt mamă!

Și acoperi repede cu amêndouě mânile floricica amenințată, luând séma sě nu i-se strice vre-o fóie. Atuncî vrăjmașul ei îi suflă peste mânî și bietele mânî carî simțiră suflarea aceea mai rece de cât vêntul ernei, se dădură în laturî.

— Vedĭ că nu poțî lupta cu mine? dise bětrânul.

— Dér Dumnedeu o sě afle ce ai făcut.

— Eu fac numai ce doresce el; sunt grădinarul lui. Eu ridic florile și copacii spre a-i rěsădi în grădina cea mare a raiului. Ce s'or fi făcênd acolo?... Ce se întêmplă acolo?... eu unul nu sciu.

— Dă-mî copilul înapoi! dise muma plângênd.

Pe urmă apucă cu fie-care mână câte o flóre frumósă și strigă:

— Ițî smulg tóte florile, de nu mi-l daî, căcî sunt desnădăjduită.

— Nu te atinge de florî!.. Dicĭ că ești nenorocită și vreî sě facî pe altă mumă nenorocită ca și tine?

— Alta mumă! șopti biata femeie... Și lăsă florile.

— Iacă-țî ochii, urmă bětrânul, i-am luat din lac unde străluceau ca douě stele. Nu sciam că erau ai těi. I-ai înapoi și uite-te în adêncimea puțului ěsta de icî; ai sě vedĭ ivindu-se unul după altul tot viitorul a douě viețĭ omenescĭ. Pe urmă îțî voi spune, care sunt florile lor și vei afla ce ai vrut sě turburĭ și sě nimicescĭ.

Nenorocita făcù ce îi dise bětrânul: întâi dădù cu ochii numai de bucurie și de fericire, o viéță curată, glorióså, care rěspândea asupra lumei o înrîurire binefăcětóre. Pe urmă vedenia se schimbă, vědù numai turburărî, mâhnirî, grózǎ și ticăloșii.

— Aste douě sorțî sunt din voia lui Dumnedeu.

— Și cine e flórea a nenorocită și cine e a fericită? îl întrebă muma.

— Ițî pot spune numai că ai vědut sórtea copilului těu și sórtea uneia din florile pe care vreî sě o smulgĭ. Acum vréi sě-țî încercĭ norocul?

— Eu, strigă muma înspăimêntată, eu sě mě joc cu copilul meu! Décă nu pot afla mai mult, apoi mai bine sě scape de durerî; ține-l aci, ia'l în împěrăția lui Dumnedeu. Uită-mĭ lacrimile, uită-mĭ rugăciunile și tot ce am dis, și tot ce am făcut!

— Te-ai hotărît? Vréi sě te desparțĭ de copil, numai sě fie fericit?

Muma își frânse mânile și cădênd în genunchĭ strigă:

— Dómne, nu mě asculta, când mě rog împotriva voinței tale, care scie bine ce face; nu mě asculta, nu mě asculta!

Și își plecă capul pe sîn, sdrobită.

Mórtea luase copilul cu ea spre ținutul necunoscut.

n'a avut din fericire urmările despre carî se vorbia. „Bosnia“, a sosit la Constantinopol, după două-decî de óre de luptă cu uraganul. Tot astfel a suferit întârdiere şi *Regele Carol*, care a fost cu o întârdiere de 6 óre la Constanţa.

Averea bancherului Daniel. Dilele acestea s'a terminat la Iaşî inventariul succesiunei bancherului evreu atât de cunoscut, I. Daniel, mort de o lună de dile. Frumósa moştenire pe care o lasă fericiţilor sěi moştenitori se ridică la 13.564.000 francî, din care 3.680.000 în numĕrar, 4.000.000 în efecte publice şi 5.860.000 fr. în creanţe.

Un gendarm împuşcat. Gendarmul, care însoţia posta, între Gavoşdia şi Nadrag, a fost împuşcat de către un individ necunoscut. In poştă erau 24.000 coróne. Ucigaşul a scăpat. Vizitiul a fost arestat.

Maltratare de recruţi. Se scie din Milano: Dilele acestea s'a întêmplat un cas ciudat de maltratare a recruţilor: Locotenentul Antonis Rocca de la regimentul 84 de infanterie, a ordonat câtorva recruţi, carî nu erau atenţi, sĕ iésă din linie şi sĕ mérgă în pas alergător după dênsul care se urcase pe o bicicleta. Bieţii recruţi s'au supus şi au început sĕ fugă după locotenent. Locotenentul brutal a continuat cu acéstă manevră până ce toţi soldaţii au cădat fără simţirî şi a trebuit sĕ-i transporteze la spital.

Audiţiune musicală. Societatea filarmonică „Lira“ din Giurgiu, va da în séra de 9 Noemvrie a. c. în salonul Imperial o Audiţiune musicală în scop de a se cumpĕra instrumente pentru înfiinţarea unei fanfare la gimnasiul „Ioan Maiorescu“.

A greşit trenul. Rosa Deutsch din Reşiţa întorcêndu-se dilele acestea din Ciacova, unde şi-a visitat rudele, în staţiunea *Jebeliu*, vrênd sĕ se urce în tren, în loc sĕ se urce în trenul de Reşiţa, s'a urcat în cel din Timişóra. Observându-şi greşala, a sărit din tren şi a ajuns sub róte, carî i-au sdrobit amêndouĕ piciórele. Femeia fu transportată în spitalul din Ciacova, unde peste puţin timp îşî dădu sufletul.

Un esemplu de bestialitate fără părechc a dat dilele acestea un zugrav din Copenhaga, care a ucis pe propria sa mamă. Biata femeie a suferit multe chinurî sufletescî din pricina fiului ei, care a fot condamnat de repeţite orî la temniţă şi muncă silnica. El era acum de 20 de anî şi vrênd a se logodi, îi cerea mereu banî mamei sale, care era săracă şi se hrănea ca cusătóreză. Şi fiind-că nenorocita femeie n'avea de unde sĕ-i dea banî, s'a năpustit asupra ei şi i-a tăiat gâtul. Şi se vede, că fapta acésta criminală a pregătit'o dinainte, căcî deja înainte de omor, ucigaşul pusese în curtea casei o căruţă, în care a aruncat cadavrul mamei înfăşurat în nisce covóre şi l'a dus în port unde l'a aruncat în apă. Peste câte-va dile s'a găsit cadavrul. Zugravul povestia vecinilor, că mamă-sa a dispărut, nu părea însĕ de loc mâhnit şi trăia mai departe în destrăbălare. El a fost acum arestat şi a mărturisit crima cu tóte detailurile, fără nicî o ruşine sĕu părere de rĕu. In Danemarca de două-decî de anî nu s'a întêmplat vr'un matricidiu, lumea comentéză viu acest cas oribil.

Tragere la ţintă. Lunî în 24 l. c. reserviştii de întregire ai reg. Nr. 2 vor eşi la tragere la ţintă în Poiana şi anume dela órele 6 diminéţa până pe la órele 3 după amiadî, ceea-ce se publică din partea poliţiei cu observaţia, că în numitul timp este sever oprit de a călca pe teritoriul Poienei.

Têrgul din Arpaşul de jos, care era sĕ se ţină în Octomvrie, se va ţine în 14—16 Decemvrie a. c.

Concert militar. Mâne, Duminecă, în 24 c. va avé loc un concert al musicei militare în sala cea mare a caselor „*Gewerbeverein*“ din loc. Intrarea 20 cr. Inceputul la 8 óre séra.

Paza contra bólelor de copii este numai atuncî perfectă, décă ţinem la resistenţă. Acésta se póte ajunge décă te dă copiilor untură de pesce. Spre scopul acesta se recomandă untură de pesce a lui Zoltan, ce n'are gust sĕu miros neplăcut şi este fórte nutritóre. O sticlă 2 cor. în tóte farmaciile.

Prin analise şi observaţii acurate făcute de autorităţî medicale, s'a constatat, că apa amară „Francisc Iosif“, după conţinutul ei este singurul mijloc salin purgativ de efect durabil, şi apă plăcută de beut. Acéstă apă se capĕtă pretutindenî.

In magazinul de încălţăminte I. Sabadeanu *Braşov, Strada Porţii* **Nr. 10** care de 34 anî se bucură de un *renume bun* şi care posede un mare sortiment (alegere) de încălţăminte solidă şi modernă, de tóte soiurile pentru domnî, dame şi copii, de iérnă şi de vara, se póte procura încălţămintea cu *preţuri reduse, fórte ieftin*, gata precum şi după mĕsură. Pentru soliditate garantéză firma.

Procesul pentru „Darul de Pascî“. Erî s'a judecat la curtea cu juraţî din Clusiŭ procesul d-lui Victor *Lazar*, intentat lui pe motiv, că ar fi agitat contra naţiunei maghiare în broşura „Darul de Paştî“, care conţine biografia lui Ioan *Buteanu*. Corespondentul nostru ni-a comunicat erî pe cale telegrafică sentinţa, ér astădî ni-a trimis un raport amĕnunţit, care însĕ sosindu-ne scurt timp înainte de încheiarea diarului, regretăm că în numĕrul present nu-l putem sĕ-l dăm în întregime, ci facem din el numai următorul estras:

Preşedintele a fost baronul *Szentkereszty*, judecător: *Barlok* şi *Reinbold*. Substitut de procuror: *Dániel*, apărător: Dr. Cassiu *Maniu*.

Inculpatul recunósce, că el a scris, a dat la tipar şi a respândit broşura incriminată.

— Din ce isvor aţî scris?

— Din istoria lui Bariţ, din fóia „Asociaţiunei“ şi din memoriile lui V. Moldovanu.

Dr. *Maniu* cere sĕ se cetéscă tóte aceste isvóre, pentru-ca sĕ se vadă, că inculpatul n'a făcut alta, decât a utilisat datele.

Nu se admite.

Substitutul Daniel ţine rechisitoriul, în care dice, că deşi suntem fiiî aceleaşî patrii, totuşî mai ales în Ardeal se înmulţesc din ce în ce aceia, carî agită contra a tot ce e maghiar. Cere condamnarea.

Dr. Maniu într'un frumos discurs combate pe substitut.

La órele 11 juraţii se retrag în camera de chibzuire, de unde esind după o jumĕtate de óră, primul jurat Bölönyi anunţă verdictul, care este *afirmativ*.

Victor Lazar a fost condamnat la *4 lunî închisóre de stat* şi 600 cor. amendă, eventual încă 30 dile închisóre.

Apărĕtorul anunţă recurs în cassaţie. Substitutul cere ca Victor Lazar se fie băgat de pe acum în închisóre, căcî ar puté sĕ fugă.

Tribunalul respinge propunerea substitutului.

„127 de jidanî“.

Cetim în „Apărarea Naţională“:

Rĕposatul mare naţionalist şi literat V. A. Urechiă, în şedinţa Academiei române de la 17 Martie 1887, a cetit, analisându-l în amĕnuntele sale, un preţios document aflător în archivele Academiei şi carele da sémă statistică de numĕrul locuitorilor oraşului Bucurescî, din punctul de vedere al meseriilor şi brezlelor, în anul 1820.

In statistica acésta se vede că, pe atuncî, adică acum abia opt-decî şi doi de anî în urmă, capitala Munteniei cuprindea în sînul ei numai 127 — adică *una sută două-decî şi şépte de Evrei* cu căţel, cu purcel... Numĕrul lor se perdea în cealaltă populaţie a oraşului, ca atâtea ace într'un car cu fên.

Astădî, Bucurescii sunt înţesaţî de Evrei. Nu-i stradă, care sĕ nu adăpostéscă în zidurile mai tuturor clădirilor ei suflete evreescî. In dilele de sĕrbătorî mosaice, precum se vĕdù deunădî în Septemvrie, capitala par'că e pustie. Incotro te întorcî diua în amiada mare, nu dai cu ochii de cât de prăvăliî închise, ca în vreme de bâjenii.

Şi étă că Evreii astfel prăsiţî în restimp aşa de relativ. scurt, pe de-o parte, se plâng că în România sunt prigoniţî, că sunt nevoiţî a-şî lua lumea în cap fugind tocmai în America de fóme, de cumplire şi de uritul nostru; ér pe de alta tot ei, după logica lor talmudistă, spun că s'ar fi aflând în ţĕrile dunărene ca *băştinaşî* încă din dilele lui Domiţian, adică înainte de Traian, adică *mai înainte de aducerea* seminţiilor romane sĕu romanisate aci. De unde ar urma, că nu dênşii, ci noi Românii s'ar cuveni sĕ pribegim peste nouĕ mărî şi ţĕrî.

Insĕ, copil sĕ fiî şi tot nu poţî scăpa de întrebarea elementară: décă Evreii sunt localnicî încă din întâia sută după Christos cum se face că în curgere de opt-sprededece vécurî întregî, neamul lor s'a înmulţit numai atâta, cât sĕ nu pótă umplé, în 1820, nicî barem o stradă?... Cum se potrivesce, că în curgere de opt-spre-dece veacurî, ei nicî măcar limba ţĕrii n'au învĕţat, şi cum vine că au perdut pe cea părintéscă a lor şi au învĕţat numai — şi fórte stricat — pe cea *nemţéscă*, în vremî pe când nicî Nemţii nu erau popor înjghebat?

Că printre coloniştii romanî aşedaţî în Dacia *ex toto orbe romano* au fost şi de obîrşî semite din Siria, nu încape îndoială; însĕ aceia, mulţî, puţinî câţî vor fi fost, — după unele inscripţiunî cu caractere ebraice-siriene, — s'au sorbit de apróbe două mii de anî în elementele ariene şi astădî nicî în pulberea mormintelor nu s'ar mai osebi urme de ale lor. Trebue sĕ aibî mentalitate judaică spre a crede, că lumea ia în serios astfel de idióte argumente. Apoi, cu acelaşî drept, ba chiar cu mult mai temeinice drepturî, ar pretinde Bulgarii, Tătarii, Grecii, Turcii astădî locuind în regat, că ei sunt de fapt *cetăţenî românî*, de óre ce strămoşî de ai lor vor fi ocupat pămêntul nostru în felurite perióde istorice sub felurite împrejurărî.

Va sĕ dică pe la 1820, când nimenî nu pomenea de persecuţiunî în numele închinăciunii cui-va, când Românul, biet, el însuşî nu avea, în ţara lui, unde sĕ-şî plece capul de urgia Fanarioţilor şi de gróza Turcilor, Evreii, deşi necreştinî ca aceştia şi hrăpitorî ca aceia, prin urmare de acelaşî soiŭ moral ca ei, de abia *una sută şi două-decî şi şépte* de inşî făceau umbră Bucurescilor; ér de atuncî încóce după-ce noi înşi-ne am sporit, după ce ne am ridicat prin titanice opintirî la trépta pe care stăm în Europa, şi după ce, cum ar veni vorba ovreéscă, ne mai avênd altă trébă, *ne-am apucat de schingiuit Evreî*, aceştia, ca din pămênt, din iérbă verde, a rĕsărit ca pirul, ajungênd în Capitală, până peste cincî-decî de mii, ér în alte părţî ale României, peste tot, până la cincî sute de mii de „jivinî marî şi micî“ — precum dice David într'un Psalm.

Incă odată: óre logică se chiémă aşa judecată pe dos?

Domnul Ion Lahovary, într'un studiu fórte obiectiv, de curênd publicat, arăta asemenea cu date statistice, că numai de pe la 1830 încóce, evreimea favorisată de o păcătósă administraţie şi a'rasă de câştigurî uşóre, s'a pornit potop peste hotarele nóstre încóce curgênd de prin Galiţia, Polonia şi Rusia. Şi se înţelege că în aşa scurt interval, ei n'au avut nicî când, nicî cum se deprindă cu obiceiurile nóstre naţionale, rămânênd *habotnici*, *streinî şi hainî*.

Că au rĕmas ei astfel nu e de mirare — străinî sunt ei mereu, pretutindenî chiar prin ţĕrile pe unde fiinţéză, istoricesce, de câte un secol sĕu doi —. Dér sĕ aibă şi pretensiunî de a fi împămênteniţî în glótă, sĕ aibă apoi şi obrăznicia de a ne pîrî într'una, că-i asuprim cu *barbare legiuirî* şi că nu le-am fi respectând nicî sfinţenia cugetului, acésta trece peste tóte rĕsócele....

Acésta nu o tolerăm. In punctul acesta, noi fi-vom pururea intoleranţî pentru verî-cine, dér mai ales pentru Evrei, carî nu ne toleréză nicî ca băştinaşî pe pămêntul nostru.

Păun.

Pentru „masa studenţilor“.

— Fine. —

După cetirea acestui apel n'ar mai trebui sĕ dic nimic, n'aşî mai avé chiar ce sĕ mai dic, décă voi toţî aţî sci, după cum se cade şi aţî cunósce după cum se cuvine, că *ce este Blaşiul*, centrul metropoliei nóstre gr. cat., reşedinţa capului bisericei nóstre? Durere însĕ, am băgat de sémă, şi aicî şi 'n alte părţî, că noi creştinii gr. cat. nu ne prea scim şi nu prea cunóscem nicî unii pe alţii, nicî biserica nóstră. De aceea trebue sĕ vĕ spun câte-va cuvinte şi despre Blaşiŭ.

Dragii mei! Voi carî trăiţî aicî într'un oraş mare, de peste 50,000 suflete, voi, carî sunteţî peste 5000 Românî gr. cat. aicî, şi carî totuşî aşa vĕ perdeţî şi vĕ împrăsciaţî, cât de abia la biserică vĕ mai vedeţî din când în când; voi, carî sciţî şi vedeţî ce este puterea unui oraş, închipuiţi-vĕ, ce ar însemna pentru noi, décă am avé şi noi un oraş mare, românesc, cu tóte şcolile şi aşedămintele, câte le vedem în oraşul acesta, şi carî tóte sĕ slujéscă bisericei nóstre. Durere, în tótă ţéra noi nu avem nicî un astfel de oraş, care sĕ-l putem numi al nostru, întreg sĕu măcar în partea cea mai mare. Avem însĕ un orăşel în care noi Românii gr. cat. din Clusiŭ dór nicî n'am pute încăpé, dér tot cât e, acest orăşel e al nostru şi al bisericei nóstre. De la începutul esistenţei sale şi până astădî el a fost al nostru şi aşa trebue sĕ fie şi în viitor. Acest orăşel mic, dér frumos şi scump inimii nóstre, este Blaşiul.

Până pe la anul 1738 pe locul de la întêlnirea Têrnavelor, unde se întinde pe o frumósă colină Blaşiul, nu era de cât o curte domnéscă, în jur cu şurî şi grajdurî şi alte edificii economice, pe lângă carî se întindeau luncî şi ogóre, muncite şi lucrate de iobagii, ce se sălăşluiau în colibele unui sat sĕrăcuţ, apropiat de acest castel domnesc. Episcopul nostru de atuncî *Inocenţiu Micul*, care a fost unul dintre cei mai marî vlădicî ai noştri, şi care pentru dragostea sa către biserică şi neam a trebuit sĕ móră în exil, departe de ai sĕi, în Roma cea vecînică, pecetluind astfel şi cu suferinţele sale legătura unirei nóstre cu Roma — acest mare archiereu dic, a câştigat de la împĕrăţie moşia dela Blaşiŭ pentru biserica nóstră, şi în castelul domnesc de mai nainte şi-a făcut locuinţa şi locuinţa tuturor urmaşilor sĕi până adî. Acest archiereu al nostru, *Inocenţiu* a fost întemeietorul Blaşiului ca oraş, el a croit piaţa, el a însemnat stradele, el a împlântat parul — cum se dice — şi după planurile lui s'a zidit şi s'a făcut cel dintâiŭ orăşel românesc. Cei ce l'au făcut, au fost tot archierei de ai bisericei nóstre, carî cu toţii s'au nisuit din rĕsputerî, ca sĕ înzestreze orăşelul cu câte ceva şi sĕ-l întăréscă. *Petru Pavel Aron*, urmaşul episcopului Inocenţiu, a câştigat de la împĕrăţie un ajutor şi de la cler a adunat o sumă de banî, cu carî s'a zidit vestita mănăstire In ea s'au deschis cele dintâiŭ şcóle româneseî din acéstă ţéră, înainte cu 148 anî. Prin şcólele acestea s'a dat avênt Blaşiului; şcólele au devenit inima tinĕrului orăşel, care apoi s'a şi desvoltat, aşa că astădî are tot felul de aşedăminte şi şcolî, de la cele mai micî până la cele mai marî. Apróbe toţî bărbaţii noştri fruntaşî, preoţî şi mirenî, au câştigat învĕţătura lor în Blaşiŭ. La Blaşiŭ, cuibul de sciinţe şi învĕţătură românéscă, fiiî poporului nostru au alergat din tóte părţile. De prin oraşe şi de pe la sate, mai ales de la sate, fiiî ţĕranilor noştri, pe carî Dumnedeu i-a dăruit cu talanţî şi cavî simt în suflet setea nepotolită după adevĕr şi învĕţătură, ei toţî alérgă într'acolo, unii chiar fără scirea părinţilor lor, orî fiind orfanî de părinţî.... Şi mulţî se fericesc. Sunt primiţî pe la câte un profesor, pe la câte un canonic,

împodobi ...

nuna unor astfel de fapte bune; faceţî ca prin ajutóre pentru studenţî sĕ vĕ asiguraţî amintirea lor în inimile tinere şi sĕ-i împărtăşiţî de rugăciunile acelor suflete nevinovate, carî tot-déuna se vor ruga părintelui ceresc pentru binefácĕtorii lor de pe pământ.

Sĕ ne întórcem, iubiţî ascultătorî, érăşî la icóna din s. Evangelie. Ea sémĕnă fórte mult cu stările nóstre. Gândiţi-vĕ însĕ, că la noi nu un tînĕr este petrecut la grópă, nu un tînĕr zace mort deplâns de tot norodul; ci o *tinerime* întrégă. O întrégă cétă de tinerî lipsiţî este amorţită de miseriile şi nĕcasurile vieţii lor nenorocite, o tinerime întrégă este petrecută pe încetul în trist şi grozav cortegiŭ spre cimiter, deplânsă şi ea de o mamă vĕduvă — care n'are alt ajutor de cât pe Dumnedeu şi puterile sale — de însaşî mama naţiune, şi o maică biserică, care aşa de multe nădejdî a legat de fii sĕi cei bunî şi luminaţî.

Dragii mei! Noi trebue sĕ facem ca şi Mântuitorul. Că de nu vom umbla în calea lui şi nu vom urma pildelor lui, la mântuire nu vom ajunge. Şi noi trebue sĕ ieşim în calea cetelor de nĕcasurî, carî vor sĕ înmormênteze — de vii — tinerimea nóstră, nădejdea nóstră şi viitorul nostru.

Şi noi trebue sĕ oprim în loc norodul ce petrece sicriul în care se cuprinde ce avem noi mai scump, şi sĕ dicem ca şi mântuitorul: *„Tinerime, ţie-ţi grăesc, scólă“* Scólă, la viéţă, la muncă, la luptă pentru adevĕr şi lumină, pentru Dumnedeu şi biserica sa!

Şi noi, iubiţilor, trebue sĕ întindem mâna — *o mână de ajutor* — *tinerimei* nóstre, ca sĕ o reînviem, sĕ-o întărim, sĕ o însufleţim, şi sĕ o redăm *maicei sale*, mamei vĕduvite, naţiunei şi bisericei nóstre!

Décă vom face aşa, décă vom ajuta cu toţii pe tinerii noştri aleşî, dér sĕrmanî, ca sĕ reînvie vieţii şi învĕţăturei, şi sĕ

...oemvrie 1902.

...atenţiunea clubului român din Bistriţa, respective în atenţiunea membrilor românî din congregaţiunea comitatului Bistriţă-Năseud).

Onorată Redacţiune! Vĕdênd noi Românii din Lechinţa-săsĕscă, că consătenii noştri Saşî cam de 2—3 anî încóce au dăruit din pădurile comunale bisericei ev. luth. 71 jugĕre de pădure de pe care numai lemnele s'au vêndut cu 28.000 cor.; au dăruit pentru clădirea gimnasiului ev. luteran din Bistriţă 2000 coróne; cautoratului ev. lut. 4 jugĕre de pămênt din pămêntul comunal şi tot din averea comunală au făcut fel de fel de fondurî bisericescî-şcolastice numai pentru confesiunea lor, — ér pentru modesta şi sĕrăcuţa nóstră biserică, care nu are nicî un isvor de venit, nu voesc sĕ ne dea nicî barĕmî o para chióră; vĕdêndu-le, dic, tóte acestea în decursul tómnei acesteia prin Dr. Tripon advocat în Bistriţa, ne-a pus pĕcatele de am petiţionat la representanţa comunală din Lechinţa spre a-ne învrednici de vre-o câte-va jugĕre de pămênt din pămêntul comunal ca porţ une canonică pentru sĕraca nóstră biserică şi pentru un mic ajutor de banî spre a-ne puté înfiinţa şcólă confesională de care avem fórte mare trebuinţă.

Durere însĕ, compatrioţii noştri Saşî nu numai, că nu ne au împlinit justa şi legitima nóstră rugare, fără între atâta s'au revoltat contra nóstră, a Românilor, încât comitetul comunal a hotărît, după-cum se spune, ca toţî Românii carî nu sunt născuţî din Lechinţa, sĕ fie încă în tómna acésta daţî afară din Lechinţa (Se póte?), cei rĕmaşî sĕ fie persecutaţî pe tóte căile şi cu tóte mijlócele. La început credeam, că numai ne vor înfrica, ca sĕ renunţăm la justele nóstre pretensiunî, — durere însĕ: că hotărîrea comitetului comunal a devenit faptă, ceea-ce se póte vedé şi din următórele regretabile întêmplărî, carî le recomandăm spre atenţiunea d-lui inspector de matricule în Betlean, adecă d-l Flóth.

Ioan *Părasca* născut în comuna Lumpĕrt, dér de 20 anî locuitor în Lechinţa, ca mĕsar, voind a-se căsĕtori, sub pretext de nimica a fost respins de matriculantul din Lechinţa şi a fost silit a-se presenta în comuna Szent-Mihalytelke la matriculant.

Ioan *Moldovan* născut în comuna „Veresháza“ dér adoptat de-o mătuşe a lui

...vĕ ...e a pu-...

...am întreprins ...lciŭ. Prea Venera-...nerla a aprobat con-...cumentelor şi atestate-..., prin carî am dovedit, că ...multe bisericî şi alte lucrărî, spre mulţămirea Prea Veneratului Consistor din Blaşiŭ.

Insĕ senatul bisericesc ne-a zădărnicit voinţa nóstră, fiind-că a contractat cu d-l Andreiŭ Mazanec, inginer cu locuinţa în Năsĕud, angajându-l ca conducĕtor de clădire şi supunêndu-ne pe noi *„necondiţionat ordinelor sale“* (vedî contractul de edificare).

Şi după ce nu noi, ci senatul cu d-l Mazanec, n'au respectat de loc contractul şi condiţiunile de licitare, desastrul ce a urmat, nu noi l'am provocat.

Deja în anul prim s'au ivit multe diverginţe între noi şi d-l inginer, care după placul d-sale făcea cu noi ce voia, ajutat fiind de ginerile d-sale notarul, din Telciŭ, care e şi membru în senat.

Vĕdêndu-le tóte aceste, noi am făcut de nenumĕrate orî atent senatul bisericesc că lucrarea nu merge în ordine, că nu se respectéză legătura între întreprindĕtorî şi senat, şi am cerut intervenţiunea oficiului de edile din Bistriţa. Tóte aceste au fost însĕ înzadar, ce se vede şi de acolo, că şi după desastru *„mai mulţi telcenĭ“*, numesc bunăvoinţa nóstră *îndĕrătnicie*.

In anul acesta, după ce s'a vĕdut, că planul bisericesc esecutat de d-l inginer Mazanec, e greşit, au eşit la ivélă ródele neascultării domnului inginer şi a senatului la observările nóstre; s'a chemat architectul din Pesta, care bune sfaturî ne-a dat. Insĕ d-l inginer n'a voit sĕ-l asculte nicî pe acesta, ordonând şi construind planurî nouĕ, carî noi a trebuit sĕ le esecutăm.

Este cel mai mare neadevĕr afirmarea *„mai mullor telcenĭ“*, că am folosit material rĕu şi necorĕspundĕtor, pentru-că însuşî d-l Mazanec şi comitetul de clădire a recunoscut în protocólele de clădire, că *„tot materialul este fórte bun“*, atât acela ce am folosit în anul trecut, cât şi în anul acesta.

Ce privesce esecutarea clădirei din partea nóstră, am avut mereu sĕ ne luptăm cu o mulţime de duşmanii; amintim spre orientarea on. public, că primăria comunală a anunţat chiar lucrurî neadevĕrate preturei din Năsĕud, numai sĕ ne pótă face neplăcerî, dér nu i-a succes, pentru că eu am destulă cualificatiune a esecuta lucrul acela, numai durere, am fost cu mânile legate.

Acestea am credut de cuviinţă a le da publicităţii spre liniştirea acelora, carî

...procura ...utorului, séu ...sfalva).

...mă carte, distinsul ... Bucurescî *N. Iorga*, ... Octomvrie al *„Convor-*... scrie următórele:

... de faţă a părintelui canonic ...vrednică de bunele, solidele lu-...e erudiţie istorică, ce au precedat-o. ...orii — pe cari-i doresc cât de mulţî, ...ea-ce e óre-cum şi o datorie — vor găsi şi aicî o cunoscinţă desĕvîrşită a subiectului, câştigată prin urmărirea răbdătóre a informaţiei tipărite, ca şi a celei ascunse încă în manuscriptele şi hârtiile bibliotecelor şi archivelor; o împărţire metodică a materiei; o espunere liniştită şi uşóră şi o limbă românéscă bună.... Nu e un singur punct din viéţa némului nostru de peste munţî în cursul acestor patru-sprĕdece anî, care sĕ nu fie atins, lămurit şi respicat. Lupte între sate... averî episcopale, alcătuire de domenii, stărî sociale, tipografii, şcolî, încercărî literare, mănăstirî, ce se înalţă, se repară séu se dĕrîmă, ostaşî ce se adună printre flăcăii românî pentru rĕsbóiele nenorocite ale „Maicei“ Impĕrătese, — e de tóte, şi în cea mai desĕvîrşită ordine. Părintele Bunea anunţă pe la anul o carte despre grănicerii de dincolo... Sĕ ajungă în sănĕtate sĕ aducă şi acest nou prinos literaturii nóstre istorice, ér noi sĕ avem obrazul de a-i uşura măcar jertfa bănéscă, cumpĕrând ast-fel de cărţî seriose, carî forméză şi o lectură interesantă pentru cine n'are gustul stricat“...

Dărî de sémă şi mulţumită publică.

Cu ocasiunea representaţiunei teatrale ţinută în 3/16 Noemvrie a. c. în Braşov, în favorul mesei studenţilor şi al bisericei sf. Treimî de pe Tocile, au binevoit a contribui următorii P. T. d-nî:

Dr. Lemeny adv. 6 cor, F. Albina 5 cor. Câte 4 cor.: Dr. Lemeny medic, d-na M. Steriu, Dr. Ioan Popp medic militar, d l Dragomir Pulpaş; N. N. 3 cor. 80 b.; Câte 3 cor.: Dr. A. Mureşianu, Dr. Ioan Moşoiŭ adv., Dr. E. Meţianu fiscal, Ioan Lengeru adv.; Dr. Stinghe 2 cor. 80 b.; Câte 2 cor.: Virgil Oniţiŭ, Dr. Iosif Blaga, G. Chelariŭ, I. Dima, N. Sulică, Ioan Petric protp., N. N., Bart. Baiulescu, Simion Damian adv., Iuliu Popp, d-na Eufemia Kertsch, D. Platoş, P. Eliu, D. Făgărăşan, d-na M. Stănescu, N. Şuştai, Emanuil Bobancu, Ilie Ardelean, Traian Chicomban, Vasile Muntean, Victor Klein, Teutsch & Sohn, Ambrosios Ioachim, Iakob. Logotetio; M. Navrea prof. 1 cor. 80 b.; Ioan Peteu 1 cor. 60 banî, Stefan Chicomban 1 cor. 50 banî, d-na Paraschiva Bărbier 1 cor. 40 banî, d-l George Popovicî 1 cor. 20 banî.

Câte 1 cor: Ioan Petroviciŭ, N. N., Simeon Teodor, Wolf Matyás, W. Stadtmit, Alexandru Tiviritis, N. N., N. N., N. N., N. Grădinar, I. G. Eremie, N. Căpăţînă, d-na Reveca Morariu, I. Căpăţînă, Dumitru D. Marcea, R. Dogar, d-na Maria I. Muntean, Mazuchi, N. Lungu, V. Popoviciŭ, N. N., D. Roncea jun., Efrosina Rĕşnovean, C. Navrea, I. Deju, G. Vlaicu, Elena Refta, R. Zĕrnovean, Maria Băncilă, Anastasia sora cocónei Băncilă, Stefania Stinghe, V. Bărbier, Popp Istfán, N. Căpăţînă, N. Peligrad, N. Furnică, G. Stinghe.

Blaga p...
ni-lea dat d-s...

Braşov, în ...

*

Cu ocasiunea „petr... aranjată de tinerimea română ... jur din incidentul sfinţirei biseric... române din Deva la 9 Nov. 1902, ... înfrumseţarea internă a bisericei, au înt... următórele contribuirĭ benevole:

De la Ex. Sa metrop. Ioan Meţianu Sibiiu) şi Dr. Aurel Vlad (Orăştie) *câte 50 cor.*; Dionisiu Ardelean (Deva) 20 cor. d-na Ana Adamoviciŭ (Bobâlna) şi Fraţii Hirsch (Deva) câte 10 cor.; Dr. Iustin Pop, Ales. Moldovan sen. (Deva), Ioan I. Vu cu (Orăştie) câte 8 cor ; Francisc Hossu Longin şi George Romanul din Deva câte 6 cor.; Ioan Papiu (Sibiiu), Ioan Lăzăroiŭ (Orăştie) câte 5 cor.; Dómna S. Corvin (Oră-tie), Aug Herbay (Veţel), Dr. A. Colbasi (Orăştie) şi Abel Bera (St. Andres) câte 4 cor ; Emil de Pap (Orăştie), Ignatie Lönhart, Ioan Olariu (Băiţa) şi Ioan C Siller (St. Andreş) câte 3 cor.; George Avram, Baltezar Varajty, George Janusy, Iosif Boteanu, Wilhelm Schuster şi Dr. George Wilt toţĭ din Deva, Dr. Aurel Csatt (Ilia), Petru Şinca (Batiz) şi George Popoviciu (Lesnic) câte 2 coróne; Nicodim Ardelean, George Ghila, Ales. Moldovan iun., toţĭ din Deva, Dr. Ioan Margita, Ioan Jantea, Iuliu Florea şi Nicolae Branga toţĭ din Orăştie, Petru Puican (Brad), Avram P. Pĕcurariu (Hunedóra) Cornel Gradina. Ioan Cutean (Brad), Eftimie Costescu (Boiu), Emanoil Suiisga (Săcămaş) şi d-na Eugenia Sânzian (Haţeg) câte 1 cor.

Cu preţurile de întrare cu tot au întrat 398 cor., din carĭ subtrăgêndu-se spesele de 213 cor. 30 b., a rĕmas venit curat pentru scopul de sus 184 cor. 70 banĭ, care sumă s'a predat epitropiei bisericei.

Priméscă decĭ şi pe calea acésta marinimoşii contribuitorĭ precum şi toţĭ pa tinitorii acestei petrecerĭ mulţămitele nóstre, pentru concursul dat la splendida reuşită a petrecerei.

Deva, la 12 Nov. 1902.

Virgil Olariu, controlor, *Dionisiu Ardelean* cassar.

*

Societatea de lectură „Andreiŭ Şaguna" îşĭ ţine de cea mai plăcută datorinţă, a da espresiune şi pe acéstă cale sentimentului seu de recunoscinţă, cu care dat re se simte On. eredĭ ai decedatului prof. sem. I. Popescu pentru donaţiunea marinimósă a părţii celei mai alese din biblioteca fericitului profesor dimpreună cu un frumos dulap de sticlă.

Un mare gol a umplut acésta pentru biblioteca societăţii nóstre, cu atât mai va...

...

trebu...
amesteca...
ţare apoi se ...
aluat se netedesc...
nului. La poleire ...
trebuinţa în locul ule...
se ia cu vata, pentru-ca ...
poliitura frumósă şi mlădiósă p... obiect) parafină, care sĕ capĕtă fluid în orĭ-ce farmacie. Prin acésta se delătură asudarea, care strică frumseţa politurii.

*

Intrebuinţarea florilor de salcâm. Florile de salcâm pot fi întrebuinţate pentru a face sirop. Pentru acésta se curăţă florile de códă, pe urmă sunt puse într'un vas de porcelan, séu de pământ smălţuit, în fundul căruia s'a aşternut un praf de zahăr, se umple vasul astfel până sus, punênd un rênd de zahăr şi unul de florĭ; peste şése césurĭ se opăresce cu atâta apă fiertă, cât trebue sĕ se topéscă zahărul; peste 24 de césurĭ se légă zahărul şi în zahărul acesta legat verşĭ conţinutul vasului, laşĭ sĕ iea câte-va clocote, pe urmă laşĭ sĕ se limpedéscă, şi după ce se recesce, îl pui în sticle. Siropul acesta are multă asemĕnare cu siropul de florĭ de portocal şi se întrebuinţéză în contra bólelor stomacului şi pieptului.

Cimiteriu pentru cânĭ.

In Londra şi în Bruxela esistă cimiterii pentru cânĭ, de asemenea şi în Paris. Acest din urmă e fórte modern şi elegant. Intemeietorul acestui cimiteriu a fost George Harmois, care cu suma de 250·000 francĭ adunată prin subscripţie de acţii à 100 francĭ, a cumpărat şi adaptat o insulă (ostrov) în mijlocul Senei, numită acum „insula cânilor".

cânilor ...

Vênătórea şi domesticirea papagalilor.

Papagalii sunt urmăriţĭ şi vênaţĭ pretutindenea, fie din causa câştigului ce se trage de pe urma lor, fie pentru a se feri plantaţiunile de prădăciunile ce fac ei.

Papagalii au însĕ, afară de om, o mulţime de alţĭ inimicĭ, carĭ îi prigonesc, precum sunt pasĕrile răpitóre şi diferitele mamifere, carĭ se nutresc cu carne, şi carĭ omóră speciile cele micĭ de papagalĭ; speciile cele marĭ însĕ luptă cu succes contra tuturor vrăşmaşilor, afară de om, contra căruia nu pot resista.

Plantatorii merg în continuu cu arma încărcată şi se furişéză printre arborĭ până în apropierea papagalilor, unde trag cu puşca, omorînd chiar ḑece de-odată.

Ceilalţĭ papagalĭ sbóră, strigă, fac cercurĭ în timp de câte-va minute, revin apoi lângă cadavrele tovarăşilor lor, îi înconjură scoţênd strigăte plângătóre şi cad şi ei victime a prieteniei lor, până când plantatorul nu-i mai crede destul de numĕroşĭ pentru a-i mai fi vătĕmătorĭ plantaţiunei. Brehm spune în „Istoria naturală" că în câte-va óre a împuşcat câte-va sute de papagali şi a dus coşurĭ întregĭ pline cu cadavrele lor Papagalii, carĭ sunt numai răniţĭ, se apĕră în mod vioiŭ cu ciocurile lor ascuţite, şi causéză răuĭ destul de profunde.

Brehm ne spune modul cum locuitorii din Chili şi Australia vînéză papagalii.

Chilienii aştéptă până când papagalii s'au aşeḑat pe pământ, apoi se precipită asupra lor şi îi omóră cu ciomegele. Aus-

... cu stăpanul sĕu. După cum acesta este mâncăcios séu nu, şi papagalul devine tot astfel, cumpĕtat séu lacom.

Speţiele cele marĭ de papagalĭ este bine a nu le nutri de cât cu cânepă, orez fiert, porumb, salată şi fructe; décă li-se dau vin, bere, cafea, etc. atuncĭ ei devin nervoşĭ şi-şĭ smulg singurĭ penele, devenind cu totul chelĭ. Speţielor de papagalĭ micĭ este destul sĕ le dăm ca mâncare meiŭ, salată şi foi. Migdalele amare şi pĕtrunjelul sunt, după Buete, otrăvurile cele mai puternice pentru papagalĭ.

In tocmai ca şi ómenii, şi papagalii au diferite grade de inteligenţă: chiar individii de aceiaşĭ speţie nu sunt la fel dotaţĭ: unul este capabil a învĕţa iute şi mult, altul puţin şi încet.

Papagalul, în tocmai ca şi cânele, se formézĕ prin educaţiune; educaţiunea însĕ trebue sĕ fie făcută în mod sistematic. Un papagal rĕsfăţat, devine insuportabil, în tocmai ca şi copilul căruia părinţii i-au făcut tóte plăcerile şi i-au iertat tóte greşelele.

Astăḑĭ e dovedit că, contrar ideilor de mai înainte, papagalii se pot reproduce şi în colivii, însĕ cu condiţiune de a li se da o colivie spaţiósă, un cuib care sĕ le convină, precum şi sĕ aibă un trunchiŭ de arbore găurit în colivie.

Papagalii sunt fórte atrăgĕtorĭ, mai cu sémă când se află mai mulţĭ în aceeaşĭ colivie, trebue însĕ observat, că nu tóte speciile de papagalĭ sunt sociabile între ele, ci sunt unele specii pe carĭ nu le pu-

tem şi nici nu trebue a le pune împreună, de témă sĕ nu se omóre între ele.

Chilienii, Indienii, Americanii şisĕlbaticii Australiei, mănâncă cu deosebită plăcere carnea de papagal. Schomburg laudă supa făcută din mĕruntaele acestor pasĕr ca fiind extrem de deliciósă.

Sever.

MULTE ŞI DE TÓTE.

Drumurile de fier electrice în Italia. In Italia de Nord s'a inaugurat de curând prima reţea de drum de fer electric, numită reţéua Valentinei. Acéstă reţea cuprinde o linie principală de la Lecco la Chiavenna şi o linie secundară de la Colica la Sondrio, în total distanţa acestei căi este de 106 kilometri.

Pe acéstă linie curentul electric este de o tensiune fórte mare. Instalaţiunea unde se desvóltă curentul electric, este fórte curiósă şi va oferi un câmp de studii dintre cele mai importante, cu privire la cestiunea tracţiunei electrice. Căci trebue bine notat, că nu e vorba de un simplu tramvaiŭ electric, care percurge distanţa de 106 kilometri, dér de un drum de fer întreg.

Trenurile cari circulă actualmente pe calea Sondrio-Colico-Chiavenna, sunt în numĕr de 30 pe ḑi, cuprinḑĕnd espresurĭ, trenurĭ ordinare, şi trenurĭ de marfă. Calea Lecco-Colico, va fi pusă în circulaţie cât de curând.

*

Invierea inimei.

O descoperire curiósă a fost făcută de doctorul Kulebko, din St.-Petersburg. Adaptând un aparat special, care permite o circulaţie a sângelui la fel cu acea a corpului omenesc, la inimile unor epuri de casă, scóse din animal de mai multe ceasuri, el a reuşit sĕ producă o bătae a acestor viscere.

Aceeaşi experienţă s'a făcut cu inimi de copil şi de bărbat; dér pentru acésta din urmă învierea se face mai încet.

Descoperirea d-rului Kulebko nu comportă multe aplicaţii practice; dér cum el a demonstrat, că inimi mórte de 129 ceasuri puteau sĕ fie reinviate prin circulaţia sângelui, a conchis că esperienţele respiraţiei artificiale încercate asupra asfixiaţilor, înecaţilor séu strangulaţilor, trebue sĕ fie continuate mult mai lungă vreme de cât se făcea până acum.

In tóte casurile de mórte violentă în care inima nu a fost vătĕmată, respiraţia artificială are multe şanse sĕ readucă la viĕţă persónele considerate de medici ca perdute.

*

O ancora gigantică.

Cuptórele atelierelor de marină, din Charlestowen (Statele-Unite) au fabricat acum de curĕnd, o ancoră pentru vapóre care este, fără îndoélă cea mai mare piesă de acest gen, din câte s'au fabricat.

Ea are o înălţime de 4 metri 60 şi o lărgime între cele două săgeţi de 2 m. 90 Vĕrfurile carĭ termina acéstă ancoră, adică săgeţile, au o lărgime de 0 m. 80. Intrégă sa greutate este de 8000 kilo şi a costat 2000 dolari (10.000 lei.) Lanţul destinat acestei ancore este încă ceva esceptional, fie-care din inelele sale cântăresce 27 kilograme 300.

Anunţuri de căsĕtorie.

De la 7 până la 13 Noemvrie.

1) Teodor Martin Francisc Kovács, r. cat. asistent în farmacie în K. Vásárhely, cu Ana Maria Wächter, ev. c. a. din Braşov. 2) Ioan Florea gr. or, agricultor în Stupinĭ cu Ana Lascu gr. or. din Ghimbav, 3) Parajdi Dénes ref. agricultor cu Fabian Ester ambii domiciliaţĭ în Şomfalăul de sus. 4) Christian Preidt ev. c. a. calfă de dulgher (lemnariu) cu Caterina Istók ev. de conf. a. amîndoi domiciliaţĭ în Codlea 5, Enric Scriba r. cat. calfă de zidar cu Maria Hubbes r. cat. din Braşov 6) Frideric Thois ev. de c. a. măestru legător de cărţĭ cu Luisa Birthelmer ev. c. a din Braşov.

De la 14 până la 20 Nov. 1902.

1) Vasilie Muscalu gr. or. lucrător cu Maria Guşu născ. Sĕcăroiu gr. or. din Braşov. 2) Nicolae Sulică gr. or lucrător cu Elena Şelariu gr. or. din Braşov 3 Carl Iurak rom. cat. birjar cu Mihaly Agnes ev. ref. din Braşov. 4) Zapf János ev. c. a calfă de zidar cu Pál Rozalia r. cat. din Braşov 5) Bolóni János ev. ref. calfă de zidar cu Recski Terezia r. cat din Braşov.

Calendarul sĕptĕmânei.

NOVEM. (1902) are 30 ḑile. BRUMAR.

Ḑilele	Călend. Iul. v.	Călend. Greg.
Dum.	10 S. ap. Olimpiu	23 Clemente
Luni.	11 M. Mina şi Vict.	24 Ioan botez.
Marţi	12 † S. păr. Ioan	25 Catarina
Merc.	13 † S. Ioan Crisost.	26 Conrad
Joi	14 † Sf. apost. Filip	27 Virgil
Viner	15 S. m. Gurie Sam.	28 Rufus
Sâm.	16 S. ap. şi ev. Mat.	29 Saturninus

Preţurile cerealelor din piaţa Braşov.

Din 21 Novembrie 1902.

Mĕsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	12	80
„	Grâu mijlociu	12	30
„	Grâu mai slab	12	10
„	Grâu amestecat	9	40
„	Sĕcară frumósă	8	60
„	Sĕcară mijlocie	8	40
„	Orz frumos	7	20
„	Orz mijlociu	7	10
„	Ovĕs frumos	5	25
„	Ovĕs mijlociu	5	20
„	Cucuruz	11	—
„	Mălaiu (meiŭ)	8	—
„	Mazăre	16	—
„	Linte	14	—
„	Fasole	14	—
„	Sĕmênţă de in	24	—
„	Sĕmênţă de cânepă	7	—
„	Cartofĭ	1	20
„	Măzăriche	—	—
1 kilă	Carne de vită	—	96
„	Carne de porc	1	04
„	Carne de oerbece	—	64
100 kil.	Sĕu de vită prôspĕt	44	—
„	Sĕu de vită topit	64	—

Cursul la bursa din Viena.

Din 12 Novembre n. 1902

Renta ung. de aur 4%	120.40
Renta de corône ung. 4%	97.55
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2$%	90.85
Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2$%	97.65
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	98.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	200.—
Bonurĭ rurale croate-slavone	156.25
Impr. ung. cu premii	101.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	100.30
Renta de argint austr.	120.60
Renta de hârtie austr.	100.05
Renta de aur austr.	92.—
Losurĭ din 1860.	150.75
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	15.50
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	699.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	663.75
Napoleondorĭ	19.07
Mărcĭ imperiale germane	116.92½
London vista	239.20
Paris vista	95.15
Rente austr. 4% de corône	95.—
Note italiene	—.—

Cursul pieţei Braşov.

Din 22 Novembre n. 1902.

	Cump.	Vênd.
Bancnot rom.	18.90	18.94
Argint român.	18.80	18.88
Napoleond'orĭ.	19.04	19.07
Galbenĭ	11.20	10.30
Ruble Rusescĭ	2.54	—.—
Mărcĭ germane	117.25	— —
Lire turcescĭ	21.40	21.50
Scris fonc. Albina 5%	101.—	102 —

Cursul losurilor private

din 19 Nov. 1902.

	cump.	vênd.
Basilica	18.60	19.60
Credit	432.—	436.—
Clary 40 fl. m.	180.—	198.—
Navig pe Dunăre.	—.—	— —
Insbruck	88.50	91 —
Krakau	77.—	80 0
Laibach	75 —	80 —
Buda	190.—	200.—
Palffy	182.	187.—
Crucea roşie austriacă	55 —	56 —
„ „ ung.	27.—	28.—
„ „ ital.	27.25	28.25
Rudolf	70 —	74.—
Salm	243.—	247.—
Salzburg	77.—	80.—
St. Genois	230 —	250.—
Stanislau	78.—	80.—
Trientine $4^1/_2$% 100 m. c.	230.—	250.—
„ 4% 50	43.—	45.—
Waldstein	69.—	71.—
„ de 10 francĭ	33.—	35.—
Banca h. ung. 4%	—.—	—.—

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Têrgul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 17 Nov. n. de 38,223 capete, la 18 Novembrie au întrat 510 capete şi au eşit 970 capete, rĕmânênd la 18 Novembre n. un numĕr de 37,763 capete.

Se notéză marfa ungurêscă: veche grea dela 108—110 fil. tînĕră grea dela 109—111 fil., de mijloc dela 109—110 fil. — Sêrbêscă: grea 104—106 fil., de mijloc 102—104 fil., uşóră 100—102 fil. kilogramul.

Nr. 15209. Dela vicecomitele comitatului Brassó.

Publicațiune.

Locurile devenite vacante în comisiunea municipală a comitatului Brassó sunt a se întregi conform articolului de lege XXI din an. 1886.

Comisiunea municipală pe basa hotărîrei sale adusă în congregațiunea ținută la 29 Octomvrie a. c., a defipt spre scopul alegerii susnumite diua de

29 Noemvrie a. c.

în care di se va începe actul alegerii le 9 óre a m. și se va fini la 4 óre p. m.

Tot-odată fac cunoscut organele încredințate cu conducerea alegerii, locul alegerii și numĕrul membrilor, ce sunt a se alege precum urmézā:

I. cerc electoral: cetatea Brassó al III-lea subcerc.

Suburbiul Brașovului Scheiu.

Președinte electoral: Iosif Pușcariu, vice-președinte electoral: Ioan Lengeru. Locul de alegere: sala de gimnastică de lângă băile de abur a Eforiei școlelor romane gr. or.

A se alege 2 membrii și anume: un membru în locul Dr. G. Baiulescu, care a declarat, că doresce sĕ-șĭ esercese dreptul de membru nu ca membru ales, ci ca virilist; locul devenit vacant prin mórtea lui Ludovic Roman.

I. cerc electoral: cetatea Brassó al IV-lea subcerc.

Suburbiul Brașovului Brașovul vechiŭ.

Locul de alegere: asylul de copii din Szt. Mártonhegy.

Președintele electoral: Ioan Herter, vice-președintele electoral Iuliu Bittermann a se întregi locurile memarilor Carol Harth și Frideric Scherg jun., carĭ doresc de aicĭ încolo a-șĭ esercita dreptul lor de membrii, nu ca membrii aleșĭ, ci ca viriliștĭ.

I. cerc electoral: cetatea Brassó al V lea subcerc.

Suburbiile Brașovului: Blumĕna, Gacimaior, piața spitalului militar, sub Têmpa și locurile mărginașe.

Președinte electoral: Vilhelm Haluskay, vice-președinte electoral August Jekelius. Locul de alegere: sala de ședință a casei orașului.

A se alege membru în locul membrului Dr Ioan Zakariás, care doresce sĕ-șĭ eserceze dreptul de membru, nu ca membru ales, ci ca virilist.

Al III-lea cerc electoral al comitatului Brassó.

Herman, Sânpetru și Prejmer

Președinte electoral: Iosif Meschendörfer, vice-președinte electoral: Martin Wendel. Locul de alegere: casa comunală din Herman

Se alege membru în locul devenit vacant prin mórtea lui Ioan Copony. In fine public, că lista membrilor verificațĭ precum și conspectul alegĕtorilor se pot vedea în biroul protonotarului comitatens în órele oficióse.

Brassó în 15 Noemvrie 1902. **Dr. Jekel,**
vice comitele.

15209—1902 szám. Brassóvármegye alispánjától

Hirdetmény.

Brassóvármegye törvényhatósági bizottságának választott tagjai sorában támadt üresedések az 1886. évi XXI. t.-cz. értelmében betöltendők.

A törvényhatósági bizottság 1902. évi október 29-én tartott közgyülésében hozott határozatával a fenti czélból megtartandó választást,

1902. évi november 29-ik napjára

tüzte ki, mely napon a választás reggel 9 órakor kezdődik és délutáni 4 órakor végződik.

Egyidejüleg köztudomásra hozom a választás vezetésével megbizott kiküldötteket, a választási helyeket és a választandó tagok számát a mint következik:

Brassó város I-ső választó 3-ik alválasztó kerület

Brassó külváros: Bolgárszeg.

Választási elnök: Puscariu József, választási h. elnök: Lengeru János. Választási hely a gőzfürdőnél levő tornaterem.

Betöltendő két tagsági hely és pedig: Dr. Baiulescu György bizottsági tag helye, ki odanyilatkozott, hogy nem mint választott, hanem mint legtöbb adótfizető kívánja jogát gyakorolni és Román Lajos elhalálozásával üresedésbe jött tagsági hely.

Brassó város I-ső választó 4-ik alválasztó kerület.

Brassó külváros: Ó.Brassó.

Választási hely az ó-brassói Sz.-Mártonhegyi ev. luth. óvoda. Választási elnök: Herter János, választ. h. elnök: Bittermann Gyula.

Betöltendők: Harth Károly és ifj. Scherg Frigyes bizottsági tagok helyei, kik nem mint választottak, hanem mint legtöbb adófizetők óhajtják tagsági jogukat gyakorolni.

Brassó város I-ső választó, 5-ik alválasztó kerület.

Brassó külváros: Bolonya.

Gácsmajor, Katona korház-tér, Czenkalja és a kültelepek. Választási elnök: Haluskay Vilmos, választási h. elnök: Jekelius Ágost. Választási hely: a városi tanácsház terme

Betöltendő: Dr. Zakariás János bizottsági tag helye, ki nem mint választott, hanem mint legtöbb adótfizető óhajtja tagsági jogát gyakorolni.

Brassóvármegye III-ik választókerület.

Szászhermány, Szentpeter, Prázsmár.

Választási elnök: Meschendörfer József, választási h. elnök: Wendel Márton. Választási hely: Szászhermány községháza.

Betöltendő Copony János elhalálozásával üresedésbe jött tagsági hely.

Végül közhirre teszem, hogy az igazolt tagok névsora, valamint a választó jogosultak névjegyzékei a vármegye főjegyzőjénél a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Brassó, 1902. november 15. **Dr. Jekel,**
alispán.